хидхэл, хиналта ажал хэрэгэй амжалтые шиидхэдэг

...дэ һүгэдэн шутэхэ үедэ ...агдаһан партийна ажа... ...енинскэ ёһо гуримуудые ... съезд һэргээн бэелүүлээ. ...нэй зохёон байгуулһан ...ажал ябуулгын эдэ ёһо ...артиин XXII съезд дээрэ, ...энэ Программа, Устав соо ..., саашадаа творческо ...жөөгдэһэн байна. Тогтоог...ор соогоо үе үе болоод ..., һунгалта хэхэ, ажахын ...ой байгуулалтын, мүн эм... соёл сурталай хүдэлмэ...лын шухала асуудалнуу...аран зүбшэн хэлсэхэ, ... гээшэ КПСС-эй организа...й зайлашагүй хуули ёһо...онхой. Партиин ажабайда...и ёһонуудые нягта нари...лгын үльгэр жэшээ Цент...омитеднай харуулдаг. Мү...ПСС-эй ЦК Пленумэйнгээ ...үйлдэ химиие улам саа...үгжөөхэ, арадай ажахыда, ...н хүдөө ажахын үйлэдбэ...ин продуктнуудые үргэнөөр ... болохо тухай шухалын ...суудал табиһан байха юм.

...на хүдэлмэриин тодо һо...ижэтэй, ажабайдалтай хол...йха гээшэ коммунис бай... али бүхы һалбаринуудые ...ин шэнжээрнь партиин ...энэ ёһоор хүтэлбэрилгын ...ь болоно. Эгээл иимэ хараа ... партийна организацинуу... ажал ябуулга эрхилэгдэнэ

...онор, бүтэмжэтэй, ажа... холбоотой байха гэһэн ле...ряа доро XXIV областной ... конференциинһье хүдэл...эрһэн байна. Тэрэ хадаа ...астной конференциин һүү...эрһэн хоёр жэлэй дүнгүү...лоо. Эдэ дүнгүүдыень ажал...эниие улам зоригжуулна. ...еспубликануудай нэгэ бүлэ ...д орон өөрынгөө экономико ...л культурые хүгжөөхэ та... нэгэ алхам хээ. Тэрэнэй ...ин түхэл шарай шэнэ гай...шэнжэтэй болоо. Республи... ажахы бата найдамтай...жэнэ. Арад зоной оюун ... ажабайдал улам баян, ... һайхан боложо байнхай. ...жэ дабшаха, урагшаа даб...эл энэ эрмэлзэл партиин ... доро ябадаг совет хүнүү... хэрэгые тодорхойлно бшуу. ...анаараа һанаагаа амарха...ин амжалтаһаа амжалта ... дабшаха—иимэ сэгнэлтэ ...эй турша соо хэгдэһэн хү... дүнгүүдтэ областной пар...ференци үгөө. Буряад орэ... коммунистнуудай үмэнэ...адууд хүдэлмэриингөө удаа...ада бэелүүлхэ байһан зо...

рилгонууд тухайгаа ехээр хөөрэлдэһэн, зүбшэн хэлсэһэн байна. Конференци дээрэ үгэ хэлэһэн хүнүүд юрэ ажал хүдэлмэриингөө тоосоогоор хизаарлаагүй. Харин делегадууд саашадаа бэелүүлэгдэхэ шэнэ зорилгонуудые хараалһан, тэдэниие шиидхэхэ хараа замуудые тодорхойлһон байха юм. Конференциин баталан абаһан тогтоол соо эдэ бүгэдэнь согсологдоод, удаадахи хоёр жэлэй турша соо Буряад ороной коммунистнууд, мүн бүхы ажалшадай бэелүүлхэ дайшалхы программа болон абтанхай.

XXIV областной конференциин эхи табиһан шэнэ тоосоото үе хадаа долоон жэлэй һүүлшын жэлнүүдтэ тудана. Энэмнай харюусалгатай, онсо ехэ удхатай үе болоно. Буряад ороной коммунистнуудай ээлжээтэ дээдэ зэргын суглаан энэ үе соо бэелүүлэгдэхэ иимэ зорилгонуудые хараалаа:

— Россин 30 миллиардын тоодо долоон жэлэй түсэбһөө гадуур 46 миллион түхэригэй промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргаха, предприятинуудые ашаг олзотойгоор хүдэлгэдэг болгохо.

— Шэнэ предприятинуудые ашаглалгада оруулха, хүдэлжэ байгаа предприятинуудые һэльбэн шэнэдхэхэ, үйлэдбэриин тэрэл талмай дээрэһээ, мүн түхеэрэлгэ бүхэнһөө улам ехээр продукци абадаг болохо.

— Барилгын хүсэ ехэтэй индустри байгуулха, шэнэ барилгануудые ашаг үрэ ехэтэйгээр, түргөөр, һайнаар, хямда сэнтэйгээр бариха.

— Республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ, республикын байгаалиин барагдашагүй ехэ баялигуудые арад зоной аша туһада хэрэглэхэ.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлээд байхада манай орон дотор коммунизмын материально-техническэ үндэһэ һуури байгуулха агууехэ хэрэгтэ Совет Буряад ороной оруулха хубита дээшэлхэ, Зүүн-Сибириин экономическа район дотор тэрэнэй эзэлдэг хэмжээн даамгай ехэ болохо бшуу. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын түлөө оролсохоор Буряад ороной бүхы коммунистнуудай, бүхы хүдэлмэришэн ангиин эрид шиидэнги байһые тэмдэглэхэ зуураа, республикын үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые хүгжөөхэ зорилгонууд мүн лэ Зүүн-Сибириин экономическа районой арадай ажахын Соведэй хэрэг болохо ёһотой гэжэ найдажа байһанаа областной партийна конференци тодорхойлон мэдүүлээ.

Хүдөө ажахын талааршье тодо һонор зорилгонууд табигдаа. Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада хүдэлмэриингөө удаадахи шатада областной партийна организаци ехэ ажал ябуулга эрхилхэ гэбэл:

— 1964—1965 онуудай турша соо 100—150 мянган гектарһаа бага бэшэ шэнэ газар ашаглаха, тарилгын талмайе 900 мянган гектарта, тэрэ тоодо ороохото ургамалнуудые 650 мянган гектарта хүрэтэр үргэдхэхэ.

— Бүхы колхоз, совхозуудта ороохото болон тэжээлэй ургамалнуудай тогтууритай ургаса абадаг болохо, газар таряалангаа зүбөөр эрхилхэ, уһалагдадаг газар дээрэ тарилга ехээр хэхэ, үтэгжүүлгэнүүдые үлэмжэ һайнаар хэрэглэдэг болохо. 1964 ондо уһалагдадаг газар дээрэһээ гектарай 20 центнерһээ бага бэшэ ороохото ургамалнуудые, 200 центнер овощ, 400 центнер кукуруза, 15 центнер үбһэ абаха.

— 1965 оной эсэс хүрэтэр колхоз, совхозуудта мяха—55 мянган тонно, һү—130 мянган тонно, үндэгэ—24 миллион хүрэтэр, нооһо 4,3 мянган тонно хүрэтэр абадаг болохо. Эдэ зорилгонуудые шиидхэхын тулада адууһа малай, илангаяа эхэ малай тоо толгой олошоруулха, мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй.

Эдэ зорилгонууд ехэшье һаа, бүрин бэелүүлэгдэмээр. Түрүүшүүлэй дүй дүршэл согсолһоной, хүдөө ажахын үйлэдбэриин арга нөөсэнүүдые шэнжэлһэнэй үндэһэ һуури дээрэ эдэ зорилгонууд тодорхойлогдоһон байна. Жэшээ болгон, мал ажалые абаад үзэебди. Имагтал адууһа малые һубайруулангүй, абаһан шэнэ түлнүүдые ошто гарзалуулангүй байгаа һаа, тэдэнэй тоо толгойе олошоруулха, мяха, һү, нооһо улам ехээр абадаг болохо горитой арга боломжонууд нээгдэжэ үгэхэл. Мал ажалай ашаг шэмые дээшэлүүлгэ, түрүү дүй дүршэл болон эрдэм ухаанай туйлалтануудые үргэнөөр нэбтэрүүлэн хэрэглэлгэ — мал ажал хүгжөөхэ хизаарлашагүй ехэ арга боломжонууднай болоно.

Хараалһан зорилгонуудаа бэелүүлхын тулада али бүхы эрхэ байдал дүүрэн бии гээшэ. Иимэ эрхэ байдал хүдөө ажахые партиин зүгһөө шэнээр хүтэлбэрилдэг болоһоной эсэстэ колхоз, совхозуудта гүрэнэй туйлай ехэ туһаламжа үзүүлһэнэй эсэстэ байгуулагдаа бшуу. Мүнөө бүхы хэрэг үйлэдбэриие эмхидхэлгэһээ, кадрнуудһаа дулдыдаха болоно. Энэ талаар XXIV областной партийна конференци гайхамшагта һургуули боложо үгөө. Партийна хүдэлмэрилэгшэд, ажахын хүтэлбэрилэгшэд, жиирэй коммунистнууд ажал хүдэлмэриингөө дүй дүршэл халан абалсаа ха юм. Ажахые тусхай мэргэжэлдэ оруулхада, үйлэдбэриие нэгэдхэн томодхоходо ямар һайн эрхэ байдал тогтоогдоноб гэжэ Баргажанай хүдөөгэй парткомой секретарь нүхэр Базаров хөөрэжэ үгэһэн байна. Ажахыгаа эрдэм ухаанай заабаряар эрхилхэдэ, ажахын тоосоо нэбтэрүүлхэдэ ямар ехэ ашаг туһатай байһан тухай «Эрдэм» совхозой директор, экономикын эрдэмэй кандидат нүхэр Доржиев хэлээ һэн. Ториин совхозой бригадын партийна организациин секретарь нүхэр Жалсановагай хэлэһэн үгэ соо партийна хүдэлмэриие эмхидхэхэ талаар халан абамаар дүй дүршэл мүн лэ бии.

Үрэ дүнгүүд согсологдоо, хэшээл һургаал абтаа. Областной партийна организациин үмэнэ тодорхой зорилгонууд табигдаа. Иигээд байхада ажал хэрэгэй амжалтые эмхидхэл, конференциин шиидхэбэринүүдэй ямараар дүүргэгдэжэ байһанай хойноһоо табигдаха хиналта сүм шиидхэхэ байна. Эгээл энэ ушарһаа партийна комитедүүдэй, эхин организацинуудай хүдэлмэриин онол аргануудые улам һайжаруулха, эмхидхэлэй болон соёл сурталай хүдэлмэри улам шангадхаха асуудалда XXIV областной партийна конференци ехэ анхарал хандуулаа. Партийна, ажахын хүдэлмэриин урагшатай, бүтэмжэтэйгөөр ябуулагдахын шиидхэхы эрхэ нүхэсэлнүүдэй нэгэниинь хадаа кадрнуудые зүбөөр шэлэн олохо, хубаарилан табиха, хүмүүжүүлхэ хэрэг болоно. Ажал хүдэлмэриин али бүхы һалбаринуудые бэлэдхэлтэй, ажал хэрэгээ мэдэхэ кадрнуудаар бэхижүүлхэ, ажал хэрэгээ хүтэлбэрилжэ шададаггүй, үйлэдбэриие унагаан һуладхаадаг хүнүүдые тушаалһаань эрид шууд гаргаха гэһэн заабари областной партийна конференци партийна комитедүүдтэ үгөө.

Коммунизм байгуулха түсэб бэелүүлхын түлөө оролдосотойгоор тэмсэхыень, агууехэ энэ хэрэгтэ өөһэдынгөө эрхим хубита оруулхыень бүхы областной партийна организациие, бүхы ажалшадые XXIV областной партийна конференци уряалһан байна. КПСС-эй XXII съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр зэбсэгжэһэн Буряад ороной ажалшад областной партийна организациин хүтэлбэри доро республикынгаа экономико болон соёл культурые хүгжөөхэ талаар шэнэ амжалтануудые туйлахал. Энээндэ һэжэглэлтэ байхагүй.

БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

41-дэх и жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

№ 280 (10341) | 1963 оной ноябриин 28, четверг | Сэн 2 мүнгэн

ТЕЛЕФОН-ТЕЛЕГРАФ-РАДИО — һүүлэй мэдээнүүд

Атеис хүмүүжүүлгын асуудалнууд

КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи соёл сурталай комиссиин үргэн заседани ноябриин 25, 26-да болоо. Союзна республикануудай компартинуудай, партиин крайкомууд болон обкомуудай секретарьнууд, түбэй соёл сурталай эмхи зургаануудай, ниитын организацинуудай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, эрдэмтэд, хэблэлэй, радиогой болон телевидениин, дээдэ, дунда һургуулинуудай, культурна гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, литература болон искусствын ажал ябуулагшад, атеизмын пропагандистнууд энэ заседанида хабаадалсаа.

«Научна үзэл бодолой бии бололго, атеис хүмүүжүүлгын асуудалнууд» тухай КПСС-эй ЦК-гай секретарь, КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи соёл сурталай комиссиин түрүүлэгшэ Л. Ф. Ильичев элидхэл хээ.

Союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудай секретарьнууд В. Ф. Шауро, А. С. Баркаускас, Р. Нишанов, Украинын компартиин ЦК-гай соёл сурталай таһагые даагша Г. Г. Шевель, Совет Армиин болон Далайн-Сэрэгэй Флодой главна политическэ управлениин начальник А. А. Епишев болон бусад олон хүнүүд элидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадалсаа.

Атеис хүмүүжүүлгын асуудалаар бэелүүлэгдэхэ бодото хэмжээ ябуулгануудые заседанида хабаадагшад зүбшэн хэлсэһэн байна.

Л. Джонсон А. И. Микоянтай уулзаба

ВАШИНГТОН, ноябриин 26. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян мүнөөдэр Сагаан байшан соо США-гай шэнэ президент Линдон Б. Джонсонтой уулзаа.

Час тухай саг соо үргэлжэлһэн хөөрэлдөөнэй һүүлээр А. И. Микоян Сагаан байшангай үүдэндэ хүлеэжэ байһан Америкын болон гадаадын оронуудай олон тоото корреспондентнүүдтэ иигэжэ мэдүүлээ:

«Президент Джонсонтой бидэнэр аятайгаар хөөрэлдөөбди. Хоёр талада алинданшье хамаатай асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэһэндээ, бидэнэр һаналаа ханаһан байнабди гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Аятай хөөрэлдөөн болоһон тухай би хэлэнэб, юуб гэхэдэ, президент Джонсонтой би урда тээньшье уулзаһан байнаб. 1959 ондо США-да аяншалжа ерэхэдээ, би тэрээнтэй уулзаһан байнаб. Бүри тиихэдэ аятай хөөрэлдөө хэһэн байгаабди. Мүнөө энэ уулзалгаар илангаяа ехээр би һаналаа хананаб».

А. И. Микоян Д. Расктай хөөрэлдөө

ВАШИНГТОН, ноябриин 27. (ТАСС). СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын Нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян үсэгэлдэр үдын хойно США-гай гүрэнэй секретарь Д. Расктай уулзажа, али али талададаа хамаатай асуудалнуудаар тэрээнтэй хөөрэлдөө.

Советскэ талаһаа СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүн, США-гай талаар таһагые даагша М. Н. Смирновский А. И. Микоянтай хамта хөөрэлдөөндэ хабаадалсаа. США-гай гүрэнэй секретариин орлогшо А. Гарриман, советскэ хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретариин тусхай туһалагша Л. Томпсон, Европын хэрэгүүдэй талаар гүрэнэй секретариин туһалагшын орлогшо Р. Дэвис Америкын талаһаа байлсаа.

А. И. Микоян Д. Расктай час хахад тухай саг соо хөөрэлдөө. Үсэгэлдэр үглөөнэйхи шэнги уулзалгын дүүрэхые олон тоото корреспондентнүүд хүлеэжэ байгаа. Д. Раскын кабинедһээ А. И. Микоянай гарахада корреспондентнүүд тэрэниие хүреэлэн зогсоод, Д. Расктай хэһэн хөөрэлдөөнэйнгөө удха тухай бидэнэртэ мэдээсэжэ шадахагүт гэжэ асуугаа.

«Таанадай хүсэһэнэй зэргээр бэшэ, харин тобшоор хэлэжэ шадахаб» гээд А. И. Микоян харюусаа. Тэрэнэйнгээ һүүлээр А. И. Микоян корреспондентнүүдтэ иигэжэ хэлээ: «Советскэ Союзай болон Холбоото Штадуудай түлөөлэгшэдэй хөөрэлдэхэдэ нэгэтэ бэшэ табигдаһан асуудалнуудые бидэнэр зүбшэн хэлсээбди. Уласхоорондын байдалай асуудалнуудые, тусхайлбал, буу зэбсэг хуряаха асуудалые бидэнэр зүбшэн хэлсээбди. Буу зэбсэг хуряаха хэрэг урагшаа оройдоошье дабшанагүй гэхэдэ болохоор, тэрэниие урагшатай болгохо онол арга олохые бидэнэр оролдоһон байгаабди. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэлсээ үргэлжэлүүлхэ зам бидэнэр олоһон байнабди».

Европын асуудалнууд Д. Расктай уулзахадаа зүбшэн хэлсээ гүт гэжэ А. И. Микоянһаа корреспондентнүүд асуугаа. Иимэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ гэжэ А. И. Микоян харюусаа.

КПСС-эй ЦК-гай ПЛЕНУМЫЕ угтуулан

Баян дүршэлөө дамжуулна

Мария Ринчинова зургаадахи жэлээ һаалиин фермэдэ хүдэлнэ. Сугтаа ажалладаг нүхэдынь тэрэниие ходо магтажа байдаг. Һаалишан нүхэр Ринчиновагай ажалдаа ямараар хандадаг байһан тухайнь асуугаа һаатнай:

— Бэрхэ даа, манай Мария, —гэжэ нютагайнь хүнүүд хэлэхэ байха.

Тэдэнэр иигэжэ дэмы хэлсэнэгүй. Мария Ринчинова партиин гэшүүн. Олон жэлдэ ажаллажа, дүй дүршэлтэй болоо. Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада һү һаалгаар гансашье «Коммунизм» колхоздоо бэшэ, харин управлени дотороо социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябана.

Жэлэй эхинһээ хойшо 10 һара соо һайнаар ажаллажа, даадаг үнеэдһээ дүн хамта 40 мянган литр һү һаагаа гэхэ гү, али жэлэйнгээ түсэбые 4 мянган литрээр үлүүлэн дүүргэө. Советскэ Конституциин үдэр болотор абаһан уялгаая дүүргэхэ хүсэлтэй.

Түрүү һаалишан ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадана. Колхозой правлениин гэшүүнээр, сомоной Соведэй депутадаар һунгагданхай. Жэшээтэ һайнаар хүдэлмэрилхэһөө гадна, өөрынгөө баян дүй дүршэлые нүхэдтөө дамжуулан үгэнэ.

Д. Доржиев.

Зэдэ.

ЛВРЗ-гэй центральна заһабарилгын мастерскойдо слесарь Григорий Васильевич Богомолов мастер Василий Нестерович Козлов хоёр хори гаран жэлэй туршада ажаллажа, нүхэдтөө хүндэтэй болонхой. Мүнөө эдэ нүхэд КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй хүндэлэлдэ ажалай вахтада жагсажа, халаанайнгаа даабари хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) Г. В. Богомолов, В. Н. Козлов гэгшэд ажал тухайгаа хөөрэлдэжэ байна.

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

Пленумэй нээгдэтэр— жэлэй түсэб

...одоной, саарһанай, мо...босоруулгын промыши...иин хүдэлмэришэдэй ...озай обком, «Забай... комбинат модо бэлэд...унктнуудай, мастерска ...удай дунда дэлгэрһэн ...с мүрысөөнэй октябрь ...ун һаяхан гаргаба. ...нгаа түсэбһөө гадуур 2 ... кубометр модо бэл...ПСС-эй ЦК-гай Пле...хүндэлэлдэ ажалай ... жагсаад, эрхимээр хү...байһан Хориин лес...ой Анаагай модо бэ...й пунктынхид мүры...илажа, дамжуулгын ...туг нэгэдэхи мүнгэн ...аар абаба. Эдэнэрэй ... модоор 2—2 байра...ин гэр бодхоожо боло... Хоёрдохи мүнгэн шан ...анай леспромхозой «Лебяжий» гэжэ пунктынхидта үгтөө. Гурбадахи һуурида Байгалай леспромхозой Саяпихын пункт гараа.

Мастерска участогуудай дундаһаа Итанциин леспромхозой нүхэр Сороковых гэгшын хүтэлбэрилдэг участок нэгэдэхи һуури, Хүрбын леспромхозой мастер Бадаров, Русин гэгшэдэй участогууд хоёрдохи һуури эзэлээ.

Баргажанай леспромхозой мастер Афанасьевай, Хандагатайн леспромхозой мастер Филатов гэгшэдэй участогууд гурбадахи мүнгэн шанда хүртэбэ.

Түрүү коллективүүд КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй нээгдэтэр модо бэлдэхэ жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ гэжэ шиидэбэ.

Н. Тюрнев.

ОЛОХОН МЯНГАН АРЬБАЛАГДАА

Байгша ондо «Электромашина» заводой коллектив муу бэшээр ажаллажа, үйлэдбэриингөө түсэб һараһаа һара бүхэндэ үлүүлэн дүүргэнэ. Социалис мүрысөөнэй гурбадахи кварталай дүнгөөр манай завод түрүү һуури эзэлжэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй, ВЦСПС-эй дамжуулгын Улаан туг, нэгэдэхи мүнгэн шантайгаар абаһан байха. 3-дахи квартапда завод дээрэ түсэбһөө гадуур 18 автокран, хэдэн электродвигательнүүд бүтээгдэһэн байгаа. Харин 2-дохи кварталда даабаряа үлүүлэн, 4 автокран үйлэдбэрилэгдэһэн.

Оролдосото ажалыемнай үндэр дээрэ сэгнэһэн ушар коллективэймнай баяр дээрэ баяр нэмэжэ, шэнэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ уряална бшуу. Тэрээнтэй хамта декабрь һарада КПСС-эй ЦК-гай ээлжээтэ Пленум зарлаха тухай мэдээсэл ажалшадай дунда бүри ехэ эдэбхи үүсхэһэн байна.

Заводой туйлаһан амжалтануудта эндэхи уралан нарижуулагшадай ехэхэн хубита бии гээшэ. Тэдэнэр түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор жэлдэ 27 мянган түхэриг ашаг олзо үгэхэ дурадхал үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ байбал, бодото дээрээ 45 мянган түхэригэй аша үрэтэй дурадхалнуудые оруулаа.

Уралан нарижуулгада үйлэдбэриин 120 гаран түрүүшүүл хабаадалсана. Тэдэнэй дундаһаа нүхэд Овчинников, Михайлов гэгшэд илангаяа шалгараа. Эдэ хоёрой хамтадаа оруулһан 6 дурадхалнууд жэлдээ 2080 түхэриг алмаха арга заводто олгоо. Жэшээлхэдэ, электродвигательнүүдэй вентилятор дабтан бүхэлхэ пневматическа пресс зохёожо, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлээ. Энэнь 804 түхэригэй олзо жэлдээ үгэхэ. Гадна ажалай бүтээсэ 2 дахин дээшэлээ. Урдань энэ хүдэлмэриие 3 слесарьнүүд гараараа бүтээжэ, үнэтэ сагаа гээдэг һэн. Тэд шанарыншье тиимэ һайн гэхын аргагүй байгаа. Харин мүнөө нэгэ хүн хүсэд үрдинэ.

Үшөө нэгэ жэшээ харуулжа болоно. Гурба-табан тоннын 3 прессээр ажаллаһанай һүүлээр үлэһэн үлэгдэлые мүнөө болотор гараараа сэбэрлэжэ хаяна. Энээнэй тула нэгэ хүдэлмэришэн 3 метр гүнзэгы нүхэндэ орожо, тэндэ суглараһан түмэрэй үлэгдэлые хүрзөөр суглуулжа, ведро соо хэжэ үгэхэдэнь, нүгөөдэнь нүхэн дээрээ байжа аргамжаар татажа гаргана.

Энэ хүдэлмэри оньһожоруулха зорилго урдаа табяад, нүхэд Овчинников Михайлов хоёр эдэ үдэрнүүдтэ хүдэлжэ байнхай.

— КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй нээгдэтэр энэ түхеэрэлгэеэ зохёожо дүүргээд, шалгалтада үгэхэ һанаатайбди,— гэжэ нүхэр Михайлов хөөрэнэ.

А. Николаев.

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЭДЭЙ АНХАРААГҮЙ ДЭЭРЭҺЭЭ

...ь Нюкска һаалиин ...Байгалай совхоздоо, ...абанскын управлени ...түрүү зэргэдэ ябагша ... Эндэ ажалша бэрхэ ... хүдэлжэ, һү ехээр ...байгаа.

... үедэ энэ фермэ хэр ...лтэйгээр үбэлжэлгэеэ ...м ааб гэжэ һонирхоод, ...шобобди. Юрэнхы дээ...рахада, бараг шэнги: ...нь нэгэ һара соо ... үбһэ, һолоомон бэл...й, үнеэд дулаан бай...уулагдаа, һаалишадай ... мүрысөөнэй дүн ...ри согсологдоно.

... тус фермэдэ һүн ...ар һаагдана. Сүүдхэ...н бүриһөө дунда зэр...2,3 килограмм абтана. ...унһээ болоно гээшэб? ... жэлдэ нёдондонойхи... тэжээл бэлэдхэгдэн...д һаалишад дарьял... Мүнөө үнеэн бүридэ ... 3 килограмм үбһэ, ...рамм силос, дуран ...оомон үгтэнэ. Энэм...ээр һааха арга хүсэд ... Хэрбээ һолоомоёо ...уралаар дэбтээгээд, таряа талханай зүйлөөр амтаруулаад үгэбэл һайн бэлэй. Теэд манай ноёд энээниие анхарнагүй.

Һаалишадай ажаглалта буруу бэшэ. Юуб гэхэдэ, энэ фермэдэ силос хэршэдэг, тэжээл бутаруулдаг «ДКУ» машинанууд бии аад, хүдэлгэгдэнэгүй. Фермэдэнь тэжээл буйлуулха оньһожоруулагдамал кухни бии. Тэндэ силос дэбтээжэ болохо һэн. Тэрээнһээ гадна, һолоомо буйлуулха томо хайрсаг тодхогдонхой.

Эдэ түхеэрэлгэнүүдэй хүдэлгэгдөөгүй байһанда хэн зэмэтэйб? Нэн түрүүн бригадир нүхэр Шайдуров анхарал багаар табяа.

Хоёрдохёор, эндэхи фермэ дээрэ һү ехээр һаахын түлөө һайса оролдоногүй. Һаалишадай ажалай журам һула, үнеэдээ тогтоогдомол сагтань һаанагүй, заримдаа үнеэдынь һаагдангүй үлэшэнэ.

Фермэдэнь үнеэдэй хэды шэнээн һү үгэдэгые шалгажа үзэгдэнэгүй.

— Гурбан һара соо иимэ шалгалта хэгдээгүй,— гэжэ бригадир мэдүүлбэ.

Тус фермэ үбэлжэлгэдөө муугаар бэлдээ. Үнеэдэйнь байрые тойроод хуу нүхэ һүбэ. Һаалишад сүлөө сагтаа тэрэнээ шабажа һая захалаа.

— Байра соомнай аргагүй хүйтэн,—гэжэ түрүү һаалишан Мария Дорохова хөөрэнэ. — Авто-уһалууриин соргонууд соо уһан хүрэшэнэ.

Мүнөө үедэ үнеэд тугаллажа байнхай. Тиигэбэшье һаалишад һүниндөө дежурилнагүй.

Шахан таргалуулгада табигдаһан буруу, хашарагуудай гүүртэдэ мүн лэ һолоомон үрэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ. Бүдүүн тэжээл малай хүл доро хаягдажа үгтэнэ. Тиимэһээ хахад тэжээлынь аргал шабааһантай зууралдана. Энэ фермэдэ мал таргалуулжа мэргэжэһэн Константин Ананьин ажалладаг. Яахадаа энэ малшан иимэ дутагдалнуудтай эбсэшоод һууна гээшэб?

Ветеринарна хүдэлмэрилэгшэдшье эндэ бирагүйгөөр ажаллана. Олон тугал бужууташанхай. Теэд тэрэнтэй тэмсэхэ ямаршье хэмжээн абтанагүй.

Мүн эндэ хүгшэрһэн үнеэд бии. Тэдэниие үни хада илгажа, шахан таргалуулаад, гүрэндэ тушаажа байха байгаа.

— Зарим үнеэд орой шүдэгүй болошонхой,—гэжэ һаалишад мэдүүлнэ. — Тэдэ үнеэд бүдүүн тэжээлые эдеэн болгожо шадахаяа болишоо.

Мүн үнеэдэй эдеэлсэ байрын үбэртэ бэшэ, харин ара таладань, һалхи бордоһоной үлеэдэг газарта түхеэрэгдээ. Энэнь малай ашаг шэмэ абалгада баһал нүлөөлдэг юм.

Тэжээл зөөхэ, аргал шэбхэ гаргахын тула урдань эндэ дүүжэн харгы тодхогдоһон байгаа. Мүнөө энэнь баһал хүдэлгэгдэнэгүй.

Үнеэдэй байра жэжэхэн таһалганууд болгогдонхой. Тэндэ һаалишан бүхэн үнеэдээ амяарлан хаадаг юм. Энэнь байра соохи хүдэлмэри оньһожоруулха арга олгоногүй.

Эдэнь мүнөө үе сагай эрилтэдэ яашье тааранагүй. Совхозой дирекци, партком малай үбэлжэлгые эмхитэйгээр ябуулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ хэмжээ абаха бэзэ.

Г. Хогоев.

Коммунис шэнжэ

АЖАЛ—ЭРХИМ ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

Партиин Центральна Комитедэй болохоёо байгаа Пленумдэ бүхы оромнай бэлдэжэ байна. Коммунизм байгуулха зорилгые дүүргэлгэдэ химиин промышленностиин хүгжэлтэ маша ехэ удха шанартай. Иимэ асуудал зүбшэн хэлсэхэеэ байгаа партиин Центральна Комитедэй Пленумдэ бүхы талын бэлэдхэл хэгдэнэ. Жиирэй совет хүнүүд, хүдэлмэришэд, эрдэмтэд, ажахын, партийна болон ниитын ажал ябуулагшад hанамжа дурадхалнуудаа бэшэнэ, суглаа зүблөөнүүд дээрэ хэлэнэ, газетэ, радиогоор дамжуулна. hанамжа дурадхалнуудаа оруулхаhаа гадна, байгша онойнгоо түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ, ажалай ехэ бэлэгүүдээр энэ Пленумые угтажа байна гэhэн олон тоото мэдээсэлнүүд тунхаглагдана.

Яахадаа, ямар ушарhаа бүхы оромнай, олон миллион ажалша хүнүүд улам ехэ эдэбхи үүсхэл гарган бэлдэлсэнэб? Коммунис общество түргэнөөр байгуулбал, маанадта өөhэдтэмнай hайн байха гэжэ олонхи совет хүнүүдэй ойлгодог болоhон ошото мэдэрэл ажалайнь эдэбхи эрмэлзэлhээ, даажа байдаг хэрэгтээ коммунис ёhoop хандадаг болоhонhоонь харагдана ха юм.

Коммунизм ажал хоёр хоорондоо таhаршагүй холбоотой. Ажал хэнгүйгөөр хэсылдижэ хэбтээд, коммунис общество байгуулжа болохогүй юм. Яахадааб гэхэдэ, коммунизм гээшэмнай олон миллион хүнүүдэй хамтын ажалаар, имагтал ажалаар байгуулагдаха общество мүн. Ушар тиимэhээ ажал хадаа коммунизмын материально-техническэ үндэhэ hуури байгуулха тон шухала нүхэсэл болоно. Тэрээнhээ гадна, ажал гээшэ шэнэ хүниие коммунис ёhoop хүмүүжүүлэн болбосоруулха тон шухала арга болодог. Хүнүүдые ажалаар болбосоруулха, ажалда дуратайгаар, олондо ашатай туhатай, ажал хүдэлмэри хүндэлдэг байхаар хүмүүжүүлхэ гээшэ соёл сурталай бүхы хүдэлмэриин эгээн шухала, эгээн гол юумэниинь болоно гэжэ партиин Центральна Комитедэй июниин Пленум зааhан байна.

Коммунис партиин хүмүүжүүлгэ-болбосоруулгын хүдэлмэри эсэшэ сусашагүй ябуулhанай ашаар совет хүнүүдэй ехэнхинь коммунис ёhoop хандадаг болонхой.

Ажал хэрэгтээ ушар ёhо мэдэжэ хандадаг, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ ябадалда саг үргэлжэ hанал бодолоо, хүсэ шадалаа зорюулжа хүдэлдэг жэшээнүүд коммунис ажалай ударнигуудай, тиимэ үндэр нэрэ зэргэ олохын түлөө тэмсэгшэдэй ажал ябуулга дээрэhээ элеэр харагдана. Тэдэнэр ажалайнгаа бүтээсые ходо дээшэлүүлнэ, hайн шанартай продукци бүтээн гаргана, ажалдаа коммунис ёhoop хандалгын үльгэр жэшээ харуулна. Техническэ дэбжэлтэ туйлахын түлөө ходо шармайн оролдодог, мүнгэ болон алибаа эдлэл зоори, мүн хүсэ арьбалха нөөсэ арга боломжо зүбөөр бэдэрэн хэрэглэдэг ушарhаа тэдэнэр ажалай бүтээсэ дээшэлүүлжэ шададаг. Тиихын тулада ходо hуража, юрэнхы, политическэ, техническэ эрдэмээ, мэргэжэлээ дээшэлүүлдэг, түрүүшүүлэй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые шудалаад, ажалдаа хэрэглэдэг байна. Ухаалан зохёохо, уралан нарижуулха хүдэлмэридэ коммунис ажалай ударнигууд, иимэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэгшэд ходо хабаадалсадаг, үйлэдбэриин эмхидхэл hайжаруулалсадаг, машина техникын бүтээсые ехэ болгохын тула оролдолго хэшээл гаргажа байдаг юм.

Коммунис ажалай коллектив болоhон Улаан-Үдын сэмбын фабрикын, ТЭЦ-эй гү, али «Электромашина» заводой коллективүүдэй алинииеншье абаад харабал, тэндэхи партийна, профсоюзна, комсомолой эмхинүүд хүдэлмэрилэгшэ бүхэнэй ажалдаа коммунис ёhoop хандадаг болохынь тула ойлгууламжын, соёл хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри ябуулна, ажалша хүн бүхэнэй эрдэм болбосорол дээшэлүүлхын тулада саг үргэлжэ оролдолго гаргана. Түрүү үүсхэл тэрэ дары обёорогдон анхарагдаад, олоной шадабари болгохын тула али болохоор дэмжэгдэдэг, дэлгэрүүлэгдэдэг байна. Жэшээлхэдэ, сэмбын фабрикада хүдэлөөшэдэй дүрбэнэйнь гурбан хубиhаа дээшэ зон дээдэ, тусхай дунда, үдэшын hургуулинуудта, техническэ курсануудта, түрүү дүршэлэй hургуулинуудта hурана. Хүн бүхэнэй ойрын 2-3 жэл соо hураха түсэб табигданхай. Иигээд ходо hуража, эрдэм мэргэжэлээ, политическэ мэдэрэлээ дээшэлүүлжэ байдаг, хадаал сэмбын фабрикынхид гүрэнэй түсэб, абаhан уялгаяа ходо үлүүлэн дүүргэнэ. 1958 онтой сасуулхада, 1962 ондо тус фабрикын ажалай бүтээсэ 76 процентээр нэмээ.

«Электромашина» заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, алба хаагшад бултадаа hурана. Заводой 234 хүдэлмэришэн техническэ хиналтагүйгөөр хүдэлдэг болонхой. Заводоо гарзагүйгөөр хүдэлдэг предприяти болгохын түлөө мүрысөө үүсхээ. Энэ заводой директор П. Н. Бурлов, главна инженер А. Ф. Маринов болон бусад хүтэлбэрилэгшэд хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэ өөhэдөө сэхэ хабаадалсадаг, пропагандист, агитаторнуудаар хүдэлдэг юм.

Тиигэжэ коммунис ёhoop ажалдаа хандаха зуураа, өөhэдөө улам болбосоржо, коммунис мэдэрэлтэй, манай саг үеын түрүү хүнүүд болон хүмүүжэнэ. Коммунис ажалай коллективүүд, ударнигууд болохын түлөө манай республика дотор зуу гара мянган хүн мүнөө үедэ тэмсэжэ байна. Олон предприяти, цех, бригада, фермэнүүдтэ коммунис ажалай коллектив гэhэн нэрэ олгогдонхой. Зүгөөр энэ хүдэлөөн хүдөөдэ үшөөл hулаар дэлгэрнэ. Ажахынгаа хүгжэлтөөр, зонойнгоо эдэбхеэр, ниитэ культурынгаа хэм хэмжээгээр бүхы колхоз, совхозоороо энэ мүрысөөндэ оролсохоор бэлэдхэлтэй ажахынууд манай республика дотор олохон болонхой. Зүгөөр ямаршье ушарhааб, зүрхэлдэггүй, гэдэргээ татагасаhан, маргаhан ябадал бии. Энэ хүдэлөөе, мүн социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ тохёолдоhон дутагдалнуудые партиин областной партийна конференци сүм элирүүлээд, тэдэниие усадхаха тодорхой заабари партийна, профсоюзай, комсомолой организацинуудта үгөө. Ажалша хүн бүхэниие хүдэлмэридөө коммунис ёhoop хандадаг болгон хүмүүжүүлгэдэ коммунис ажалай коллективүүдэй, ударнигай түлөө мүрысөөн тон ехэ удха шанартай байгаа гэжэ табан жэлэй дүй дүршэл тодоор харуулаа. Тиимэhээ энэ хүдэлөөе бүри үргэдхэхэ, улам hайнаар залан ударидаха шухала болоно.

Совет хүнүүдые ажалдаа коммунис ёhoop хандадаг байхаар хүмүүжүүлхын тула бүхы шэнэ юумые ажахыда нэбтэрүүлхэ, эрдэм ухаанай туйлалтануудhаа үндэhэлэн ажахыгаа эрхилдэг болохо гээшэ тон ехэ удха шанартай. hүүлэй үедэ үйлэдбэриин олон управленинүүд, тэндэхи партийна комитедүүд түрүү дүршэл дэлгэрүүлгэдэ анхарал ехээр табидаг боложо байнхай. Түрүү дүршэлэй hургуулинууд нээгдээ. Түрүүшүүлэй дүршэлые газетэ болон радиогоор дэлгэрүүлэгдэнэ. Таряа хуряалга дээрэшье абаад хараа hаа, ороной бусад областьнуудай түрүү механизаторнуудай дүй дүршэл энэ жэлдэ ехээр хэрэглэгдээ. Борьёогой совхозой механизатор К. С. Зайцев сезон соо 1100 га таряа «ЖВН-10» жаткаар хадаа. Хяагтын үйлэдбэриин XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой комбайнер Дамдин Будадоржиев 840 га хадаад, 6034 центнер таряа сохёо. Мүн Охин-Булагай совхозой механизаторнууд Иван, Георгий Осеевтэн болон бусад таряа хуряалгада түрүү аргануудые хэрэглэжэ, машина техникэеэ үндэр бүтээсэтэйгөөр ашаглажа, ажалдаа коммунис ёhoop хандалгын үльгэр жэшээ харуулаа. Мухар-Шэбэрэй, Хориин, Баргажанай, Улаан-Үдын управленинүүдэй колхозууд, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд хүдэлмэрилэгшэдөө түрүү юумэндэ hургаха гэжэ ходо оролдоно. hуралсалай энэ жэлдэ коммунис ажалай олон hургуули эмхидхэгдээ. Тиимэ hургуулинууд политическэ, экономическа асуудалнуудые үзэхэhөө гадна, түрүү дүй дүршэл үргэнөөр шудалха юм.

Гэхэтэй хамта түрүү дүй дүршэл, эрдэм наукын туйлалтануудые шудалха, дэлгэрүүлхэ, ажалда хэрэглэхэ хэмжээ ябуулгануудые саарhан дээрэ хараалаад, эмхидхэлэй хүдэлмэри үдэр бүри ябуулдаггүй, зарим ушарта үйлэдбэриин түрүүшүүлдэ, замай залууршадта албан хойрогоор хандадаг ушарнууд гарадаг байна. Тиимэ hургуулинуудые байгуулха гэжэ хэлсэhэн, тогтоол шиидхэбэринүүд абтаhан байбашье, Зэдын, Хяагтын управленинүүдтэ энэ жэл түрүү дүй дүршэлэй нэгэшье hургуули хүдэлөөгүй. Партийна эхин организацинуудай, профсоюзай болон комсомолой эмхинүүдэй мүрысөө мууса хүтэлбэрилдэг, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайнаар эмхидхэдэггүй газарта иимэ ушар тохёолдоно.

Ажалшадые коммунис ёhoop хүмүүжүүлгэдэ коллективүүдэй үүргэ тон ехэ болоо гэжэ КПСС-эй июниин Пленум зааhан байна. Мүнөө үедэ коллективэй хүдэлмэриин дүнгые түсэбөө дүүргэлгээрнь лэ сэгнэхэ бэшэ, мүн тус коллективэй гэшүүдэй морально-политическэ байдалаар, хүмүүжэл болбосоролой хүдэлмэриин хэр зэргэ табигдаhаар сэгнэдэг болоогдоо.

Ажаллажа байhан хүнүүдые хүмүүжүүлхэдэ мастернуудай, бригадирнуудай, фермэ, отара даагшанарай үүргэ тон ехэ болоо. Үйлэдбэришье эмхидхэхэдээ, коллектив соохи хүнүүдые хүмүүжүүлхэдээшье шадамар болоhон бригадирнууд, мастернууд манай республикада олон. Тэдэнэй дунда ЛВРЗ-гэй мастернууд Егорова, Гринчук, вагонно депогой мастернууд Суканкин, локомотивна депогой мастер Яковешин болон бусадые нэрлэжэ болохо. Мастер, бригадирнуудта зорюулан ябуулдаг хүдэлмэреэ улам hайжаруулха, тэдэнэй хүмүүжүүлхы шадабариие бүри баян болгохо ту... анхарал партийна комитедүүд га... даг боложо байна.

Арад зониие ажалдаа комму... ёhoop хандадагаар хүмүүжүүлхэ... рэгтэ ехэ дутагдалнууд олон п... прияти, колхоз, совхозуудта, и... гаяа барилгын эмхинүүдтэ, бии... hаар. Ажалай журам эбдэдэг, ... доhо гаргадаг, нэгэ ажалhаа нүг... дэ орожо ябадаг ушарнууд үзэг... Барилгын, ой модоной предпр... нуудта хүдэлмэришэд олоороо ... гэгдэнэ. Барилгын зарим эмхин... бүхы хүдэлмэришэдэйнь хаха... үлүүнь жэл соо hэлгэнэ. Тэрэ... боложо мэргэжэл багатай, бар... технологи мууса мэдэхэ ... олоороо хүдэлжэ, голодоhо га... тэрэнээ дахин заhана. Эдэ б... hөө шалтагаалжа, гүрэнэй ехэ ... гэн үригдэнэ, барилгын предпр... нууд гарзада ороно. Нарядаа нэ... гэжэ, хээгүй ажалаа хэhэн бо... хуурмаг нарядаар үлүү мүнгэ аб... ушар зарим совхозуудта ... ушарна.

Урагшаа hанаатайгаар, үнэн ... хэлhээ хүдэлдэг, ажал хэрэгтээ ... мүнис жэшээ харуулдаг хүн... нэн түрүүн hайн байра үгэхэ, с... тори, курортдо амарха путёвко, а... хүнгэлэлтэ нэн түрүүн олгохо, ... рин залхуу лодырьнуудта, го... hо гаргадаг, ажалай журам эб... мүүгаар ажалладаг хүнүүдтэ т... хүнгэлэлтэ абаха эрхыень бага ... гохо гэжэ партиин ЦК-гай ию... Пленум дээрэ тон зүб заагдаа. ... заабариие ажалшад бултадаа ... нэ. Үнэн зүрханhөө, сэхэ сэтг... хүдэлөөшэдтэ халуун анхарал ... ха, «ажал хээгүй хүн—ама хоо... гэhэн социализмын ёhо гурими... ринаар сахиха эрилтэ партиин... бина.

С. БАДМА...

МОСКВА. Хара хүрьhэтэ зонын центральна районуудай хүдөө ажахын научно-шэнжэлэл... институдай лабораторидо белок ехэтэй намарай шэниисын шэнэ сорт бии болгогдоо. Тэрэнэй белог... 24,5 процент хүрэдэг. Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) ахалагша лаборант З. П. Рюмина, хүдөө ажа... эрдэмэй кандидат Г. Д. Лапченко болон лаборантка А. Ф. Колобашкина гэгшэд шэнэ сортын шэни... хаража байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Баян ургасын түлөө тэмсэнэ

(Бэшүүрэй „Рассвет" колхоздо шэбхэ ашалга, шэрэлгэ, буулгалгын хайшан гээд сүм оньhожоруулагдаhан тухай)

hүри сомоо мэтэ болгон бульдозероор түлхижэ обоолжорхиhон латан хара наг шэбхэ. Духадаа хүрзын түхэлтэй мантан томо хамуууртай бульдозер-трактор уурал бааяжа байhан обоо наг шэбхые бүри ехээр бүрхирэн, бута мүргэнэ. Наг шэбхэ руу даамайхан ороhон «хүрзэнь» шэбхээр дүүрэжэ, өөдөө үргэгдэнэ. Асари хүсэтэй бүхэ барилдаанай шэнгеэр шэбхэтэй хүрзээ мүр дээгүүрээ үргэжэ, алад гаргаха зуураа, хойшоо даб гэжэ, арадаа байhан автомашинын кузов уруу шэбхээ нахигад гатэрнь адхажархина. Үшөө нэгэ дахихадань, машинын кузов шэбхээр дүүрэнэ. Жолоошоньбе машинаа поли руу залан дарашана. Шэбхэ ашадаг түхеэрэлгэтэй тракторые механизатор Андрей Слепцев элдэб олон рычагуудые hэлгэжэ байгаад, ехэл шадамараар жолоодоно.

Тэргэ шаттагалhан «МТЗ» трактор ашаа тээдэг бульдозерой арада зогсоно. Удаань «ЗИС-5», самосвал, «ДТ-28»... hубарижал, hубарижал, ашаа тээгээд лэ онижол, онижол байна. Хаража байхада урматай. Автогрузчик 2-3 минута соо тэдэнэй кузовуудые шэбхээр дүүргээд лэ ябуулжал байна. Тэргэ шаттагалhан 3 трактор, дүрбэн автомашина үрдилдэжэ, урилдажа байгаад, ерэхэ хабар шэниисэ тариха участок дээрэ тогтон тооронгүй, шэбхэ зөөжэл, зөөжэл мэдэнэ.

«Мэнэ hая шэбхэ тээлгээд ошоhон аад, самосвал шэнги яагаа түргэн бусана гээшэб, хэн иимэ түргөөр ашааень буулгажа үрдидэг юм?» гэhэн бодол агшан зуура түрэбэ. Шэбхэжүүлжэ байhан поли тээшэ харайлгабабди.

Бэшүүр ородог дардам харгын ара талаар нэмжыhэн тарияанай үргэлжэ поли. Нютагаархиниинь энэ газарые Нюсэгэнэй поли гээд нэрлэдэг. Баруун хажууhаадань эхилжэ, хахадтань хүрэтэр нэгэ жэгдээр зурытар буулгаhан шэбхэ үбhэнэй бухал шэнгеэр харлан үетэнэ. Хойноо ёдойhон ардагар нэгэ юумэ үргэhэн «ДТ-54» трактор кузовоа буулгаад байhан автомашина тээшэ дабшана. Хажуудань ошожо, эрьелдэн сасуу, хойноо тодхоhон узууртаа раматай юумэеэ кузовай захада табимсаараа, гэдэргээ сухарижа, шэбхыень түлхижэрхибэ. Удаань тэрэнээ зааха үргэн татаад, дахин сүмөөхэнөөр кузовай нүгөө шагшаг дээрэ табиhанай удаа трактораа урагшань ябуулжа, үлөөд байhан шэбхэ мүн лэ газарта хуу унагаажархиба. Тиигээд агшан зуура кузов дээрэхи ашаан газарта буушаба. Тэрэ бэеэрээ мэнэ ерээд байhан прицептэй трактор тээшэ гэдэргээ ябан дүтэлнэ...

«Ашаанай машинын кузов соо, тракторай тэргэ дээрэ адхаhан наг шэбхэ түргөөр буулгаха оньhон арга одоол олдоо юм байна. Ямар бэрхэ хүн энээниие ухаалан зохёогоо гээшэб» гэжэ hанаhан дары, нэгэ бага забhарай гарахада, ашаа буулгажа байhан трактористтай танилсабабди.

— Васильев, Демьян Семенович гээшэб, — гэжэ гуша гарамгай наhанай, хүдэр бэетэй хүн манай гарнуудые бахим барижа мэндэшэлдэбэ.

Машинын гү, али тракторай тэргын кузов дээрэ ашагдаhан нойтон, шэлдэн хүндэ наг шэбхэ гурба, дүрбөөрөө хүрзөөр этэрэн, газар дээрэ унагаажа, hахы hалаг хүдэлжэ байхыень харахадаа, «халагни, энэл хүдэлмэри машинын хүсөөр хэдэг болохо байгаа. Ямар арга хэхэ ёhотойб» гэhэн бодол Демьян Семеновичой толгойдо ородог байгаа.

Үтэгжүүлгын асуудалай мүнөө онсолон табигдаад байхада, нүхэр Васильевай hанал бодол бүришье амархаа болёо. Бульдозерой хажууда оноод, тэрэнэй хүдэлхые шэртэн адаглажа, шэнжэлжэ байхань харагдадаг болоо. Удааньшегүй тэрэнэй толгойдо хэгдэхэ юумын дүрсэ тобойн үзэгдэбэ. Тиигээдшье ашаа буулгаха түхеэрэлгэдэ хэрэглэхын тула хаядаhан болоhон элдэб түмэр түдэгэ суглуулжа оробо. Тэдэнээ тааруулжа, гагнан шэрээжэ, шүрэбдэжэ байжа, ухаалhан юумээ бүтээбэ. Тиигээд «ДТ-гэйнгээ» бульдозерой түхеэрэлгын hуурида гидравлическа системэдэ тааруулан hуулгаба.

hөөлжүү хэдэн хүндэлэбшэнүүдээр шэрээгдэн баригдаhан 1 метр утатай хоёр түмэрэй узуурта бүхэлэгдэhэн 2 x 1 метр хэмжээтэй түмэрөөр хэгдэhэн решётко. Энэ түхеэрэлгэнь гидроподъёмнигоор үргэгдэдэг, буулгагдадаг юм.

Ноябриин 9. Иимэ түхеэрэлгээ туршаха зорилгоор трактортаа hууха, нүхэр Васильев Нюсэгэнэй малай байра тээшэ галгюулба. Поли дээрэ кузов сооhоо наг шэбхэ хүрзөөр буулгажа байhан басагад, бэреэдүүд, автомобиль, тракторнуудай жолоошод Демьян Семеновичой ухаалан зохёоhон, ашаа буулгаха түхеэрэлгын жэгтэй зохидоор хүдэлхые ехэтэ hонирхожо харабад. Нэгэ иимэ хүндэ хүдэлмэриин оньhожоруулагдаhанда баясахын ехээр баясабад:

Баясааньегүйдөө арганыгүй ха юм даа. Кузоваар дүүрэн шэбхые нүхэр Васильев 50—60 секунда соо түлхижэ, татажа байгаад, газарта унагаажархина бшуу. Харин урда тээнь гурбан хүн нэгэ машинын ашаае 15—20 минутын туршада хүрзөөр этэржэ буулгадаг байгаа ха юм.

Ухамай бэрхэ механизаторай зохёоhон түхеэрэлгээр ганса наг шэбхэ буулгаха бэшэ, харин үшөө ороhо таряа, хартаабха, саахарай свёкло, силослэгдэхэ ногоо бэлэхэнээр буулгажархиха аргатай болоно. Газарта унагаагдаhан юумые тэгшэлхэ, обоолходошье таатай байха.

— Нүхэр Васильев ехэл туhатай юумэ бүтээгээ. Тиигэhэнэй ашаар хүндэ хүдэлмэри хүнгэдхэгдэхэhөө байтагай, ажал түргөөр, үнэгүйгөөр бүтээхэ арга олдоо. Жэшээнь, 500 тонно наг шэбхэ буулгахын тулада 175 ажалта үдэр гаргашалагдадаг hаа, мүнөө 5—6 ажалта үдэрhөө ехэ гарахагүй, — гэжэ «Рассвет» колхозой түрүүлэгшэ Емельян Зиновьевич Зотиков хөөрэнэ.

Хүдөө ажахыдахи эгээл хүндэ, гарай хүдэлмэри—наг шэбхэ ашалга, зөөлгэ, буулгалга сүм оньhожоруулагдаад, ашаа үрэнь бодото дээрээ харагдаад байна. Тус колхозой малай байрануудай дэргэдэ адаг 20 мянган тонно наг шэбхэ энэ намартаа обоологдоо. Тэрэнэйнгээ 8000 гараи тонныень саахарай свёкло, кукуруза, шэниисэ тариха газартаа зөөжэ гаргаад байна. Шэбхэ гаргалга мүнөө түлэг дундаа ябана.

Тобшолон хэлэхэдэ, «Рассвет» колхозой таряашад, механизаторнууд үтэгжүүлгэ, уhалалга ехээр хэрэглэжэ, жэлhээ жэлдэ бата найдабаритай ургаса хуряадаг болохо гэhэн парти, правительствынгаа уряада бодото хэрэгээрээ харюусажа байна. Эдэнэй хараа түсэб ехэ. 1964 оной эхилтэр 20000 тонно наг шэбхэ поли дээрэ зөөхэ, ерэхэ хабартаа 300 гектар саахарай свёкло, 250 гектар кукуруза, 400 гектар шэниисэ тариха газарые уhалха, 5 мянган тонно торф, нилээд ехэ хэмжээтэй шорой шэбхын компост бэлэдхэхэ гэхэ мэтын шухала хэмжээ ябуулга эндэ тодорхойлогдонхой.

Г. ЦЫРЕТОРОВ,
манай тусхай корр.

Автомашина болон тракторай тэргын кузов дээрэhээ наг шэбхэ буулгаха хүндэ хүшэр хүдэлмэриие оньhожоруулhан түхеэрэлгэ ухаалан зохёоhон «Рассвет» колхозой эрхим тракторист Демьян Семенович Васильев ашаа буулгадаг оньhо тодхоhон тракторайнгаа дэргэдэ (дээдэ зураг). Жолоошын машинынгаа кузов нээжэ буулгаадхихадань, нүхэр Васильев трактораа гэдэргэнь сухарюулжа, наг шэбхыень кузов дээрэhээ татан хамуурдажа, газарта унагаажа байhан үень (баруун таладахи зураг).

Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХИМИГҮҮД АЖАЛАЙ ВАХТАДА ЖАГСАНА

Фосфорно үтэгжүүлгэ ехээр үйлэдбэрил...

Мүнөө үедэ хүдөө ажахыда хори гара янзын минеральна үтэгжүүлгэ хэрэглэгдэнэ. Тэрэнэй үйлэдбэрилгэ үдэрhөө үдэртэ улам ехэ боложо, ороной колхоз, совхозуудта эльгээгдэнэ.

Баян ургаса хуряажа абахын тула фосфорно үтэгжүүлгэ хэрэглэбэл угаа ехэ удха шанартай. Химиин болон нефтиин промышленностиин гүрэнэй комитедэй гол химиин, горнохимическэ түүхэй эдэй управлениин начальник В. В. Краснушкин фосфорно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ тухай ТАСС-ай корреспондентдэ ингэжэ мэдээсэбэ.

1965 ондо манай промышленность энэ жэлэйхиhээ 15 миллион тонноор ехэ минеральна үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ юм. Энэнь 75 процентээр ехэ болоно. Дэлхэй дээрэ химиин иимэ түргөөр хүгжэhэн ушар байгаагүй.

Вескресенск, Ленинград, Сумы, Винницэ, Константиновка, Одессэ, Ригэ, Самарканд, Джамбул, Актюбинск ба бусад олон городуудай предприятинууд фосфорно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилдэг.

Фосфорно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгээр манай орон дэлхэй дээрэ хоёрдохи hуури (США-гай hүүлдэ), ФРГ, Франци гүрэнүүдые үлүүлжэ, Европодо нэгэдэхи hуури эзэлнэ. Долоон жэлэй табан жэлэй турша соо фосфорно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгэ 20 гаран процентээр ехэ болоо. Хэды тиигэбэшье, мүнөө үедэ колхоз, совхозуудай эрилтэ гүйсэдөөр хангагданагүй.

Химиин тус hалбариие саашадань хүгжөөхэ зорилгонууд тухай нүхэр Краснушкин иигэжэ хөөрэнэ.

Шэнэ шэнэ предприятинууд баригдаха, мүн мүнөө үедэ хүдэлжэ байгаа заводууд hэльбэн шэнэлэгдэхэ байна. Энэ талаар ехэхэн хүдэлмэри хэгдэнхэй. Олонхи предприятинуудта техникэ шэнэдхэн hайжаруулагдаа.

Жэшээлэн хэлэбэл, суперфосфатна заводууд ашаг ехэтэй түхеэрэлгэнүүдээр шэнэлэгдэнэ. Хэрбээ эдэнэр 1958 ондо суперфосфат үйлэдбэрилгөөр 35 процент эзэлдэг байтаа hаа, үнгэрэгшэ жэлдэ тэрэнь 70 процент болоо.

Фосфорно үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилхэ шэнээр баригдажа байhан центрнүүдые нүхэр Краснушкин нэрлэнэ. Россин Федерациин хара хүрьhэтэ районуудта, Белоруссида, Литвада, Азербайджанда энэ үтэгжүүлгэ түрүүшынхеэ үйлэдбэрилэгдэдэг болохо юм. Гомелиин суперфосфатна завод түрүүшынгээ продукци үгэжэ эхилхэнь. hаяын жэлнүүдтэ Литва горитой хэмжээнэй суперфосфат үйлэдбэритдэг болохо.

Экономическа талаараа хүгжэнги районуудай минеральна баялигуудые ехээр хэрэглэжэ хүдэлжэ байhан предприяти... дые улам үргэдхэжэ, хямда... тэй үтэгжүүлгэ үйлэдбэри... хүгжөөхөөр хараалнабди.

Бүхы дэлхэй дээрэ мэд... болоhон «Апатит» комбин... Казахай ССР-тэхи Кара-Та... гээршье дутахагүй. Вятско... ска, мүн Эстониин, Ленинг... дай областиин газар дорохи... лигууд шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Дунда Азида, Сибирьтэ ми... ральна үтэгжүүлгэ ехээр үй... бэрилхэ шэнэ түбүүдэй бии... ложо байhан ушар энерге... тэй нягта холбоотой юм. ... экономическа талаараа ни... ехэ ашагтай байха.

Фосфорно үтэгжүүлгэ үй... бэрилхэ гол шэглэл тухай ... рэлдөөнэйнгөө түгэсхэлдэ ... Краснушкин мэдээсэбэ. Конц... рированнэ ба олон бүридэ... үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгэдэ ... анхарал хандуулагдаха ба... Илангаяа хоёрломол супер... фат ехээр үйлэдбэрилэгдэж... лохо. Энэ ашаг ехэтэй үтэгж... гэ юрын суперфосфадhаа ... дахин үлүү шанартай ба... Эдэ бүхы юумэн химиин п... приятинуудай экономикодо ... hайн нүлөө үзүүлхэ, мүн хү... гэй ажалшадта халуунаар ... дахань дамжаггүй. Хоёр... суперфосфат үйлэдбэри... тус зүйлдэ гаргашалагдадаг т... лай ехэ гаргаша нилээд ех... арьбадхагдаха байха.

(ТАСС).

Гербицидүүд—үнэтэ зүйл

Ороной химиин предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр ажаллажа байна.

Березниковско калиин комбинадай хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэриингөө доторой арга боломжонуудые олонниитын зүгhөө хаража үзэхэ гэжэ шиидхээ. Шэнэ юумэ үүсхэгшэд гансахан ноябрь hарада зуугаад шахуу дурадхал оруулаа. Энэнь түхеэрэлгэнүүдээ улам hайнаар ашаглаха, хүдөө ажахыда шухала хэрэгтэй үтэгжүүлгэ үйлэдбэрилгын технологиие нарижуулха хэрэгтэнь туhалха байна.

Буртаг үбhэ үгы хэдэг гербицидүүдые баян ургаса абаха нүхэсэл гэжэ таряашад нэрлэдэг. 600 грамм энэ шэнгэн зүйл гектар талмайн тарилгада хэрэглэхэдэ, ургасань 2 центнерээр шахуу нэмэдэг.

Нефть нэрэхэдэ үлэhэн зүйлнүүдhээ абтадаг энэ эди шэдитэ препарадые Сумгаидай химигүүд ехээр үйлэдбэрилдэг. Энэ үнэтэ зүйлнүүдээр ашаалатдаhан вагонууд Казахстан, Алтайн хизаар, Кубань болон ороной бусадшье районуудта үдэр бүри эльгээгдэжэ байдаг. Гербицид үйлэдбэрилгээ 60 гаран процентээр ехэ болгожо КПСС-эй ЦК-гай декабриин Пленумые угтаха гэhэн уялга сумгаидайхид абанхай.

— Хими хүгжөөлгэдэ ороной үмэнэ табигдаhан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ манай коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсана, — гэжэ Казаниин органическа химиин институдай директор СССР-эй Наукануудай академиин академик Б. А. Арбузов хөөрэнэ. — Нефтехими шэнжэлэлгэдэ гол анхаралаа хандуулнабди, юундэб гэхэдэ, Татар орон, мүн хүршэ республиканууд болон областьнууд «хара алтаар» баян газар ха юм. Шэнэ полимернүүдые бии болгохо гээшэ манай гол зорилго болоно.

Калужска калийна комбинадай хүдэлмэрилэгшэд (Ивано-Франковско область) Пленумэй нээгдэхэ үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ, даалгабариhаа гадуур хэдэ мянган тонно калийна дабhа гаргаха уялга абанхай.

«Ленгипрохим» институдай хүдэлмэрилэгшэд эдэ үдэрнүүдтэ илангаяа дэбжэлтэтэйгээр хүдэлнэ. ленинградайхидай проектээр ех... миин хэдэн арбаад предприяти... ригдажа байнхай. Тус инсти... мэргэжэлтэд Гомель, Брянск, ... Липецк, Пензэ, Челябинск, К... Омск городуудта минеральна ... жүүлгэ үйлэдбэрилдэг предпр... нуудые зүбөөр хубаарилан ба... ха асуудалнуудые шиидхэжэ б... Хойто талын хуби Кольско ... аралай, мүн шэнэ нээгдэhэн ... ско-Камска хэбтэшэнүүдhээ ... жүүлтэ абадаг болохо, ороной ... талын хуби Кара-Тау уулын ба... гуудhаа абаха. Миллиард х... тонно фосфорит эндэ бии гэжэ... раалагдана.

Урдань тоhон шэрэ, бусад ... нүүдые гаргадаг Пятигорско ... жиевскиин нэрэмжэтэ химиин ... бинадта түмэрэй үлэгдэлнүү... полимикроүтэгжүүлгэ үйлэдб... дэг болохонь. Энэ химидэ ... микроүтэгжүүлгэ кукурузын ... ургамалнуудай үрэhые элдүүр... дэ үргэнөөр хэрэглэгдэдэг бол...

Заводой хүдэлмэрилэгшэд Пл... мэй нээгдэхэ үдэр хүрэтэр т... шын тонно микроүтэгжүүлгэ ... дөө ажахын ажалшадта эльгээхэ ...

(ТАСС)

БУРЯАД ҮНЭН
2-дохи нюур
1963 оной ноябриин 28.

...УДАЙШЬЕ

...уу дуунууд ...нэ бури үсөөр- ...ийха хэбэртэй. ...рахан үбсүү- ...а хөөрхэн гур- ...е харагдахаа Зэрэлгээтэ ...ршалаае да- ...hамнажа. зүрхэ сэдь- ...худэлгэн жаргажал мэ- ...гэмэлшье дуугүй. Хон- ...хүхэ торгон ногоон, ...үүдшье дүрсэгүй боложо, ...захалаа. Элдин тэнюун ...ушьеб гээжэрхёод, тэрэ- ...дахин эрьежэ, бэдэржэ ...үзэгдэдэг талын амиды ...эрбээхэйнүүд харагдана- ...ной захада hууhан бүлэг ...дор шараханаар хуяглаба. Хохюуртын эхинhээ hэб- ...уhадай hажаңги бэеые hа- ...бана. Хуhадай дундаhаа ...лэ шарахан намаахан та- ...итэй бүлэhөөнь хахасажа ..., даамайханаар hэбшээндэ ...агаарта хөөрэн байтараа, ...урдахана унашаба.

...эгдэлые ехэл анхаралтай- ...лажа hууhан Никита тэрэ ...ние хайрлангяар газарhаа ...ьган дээрээ табяадхина. ...аяг ааша даангүй бүлэ- ...ажа унаhан энэ намаахан ...hонихон бодол түрүүлбэ ...ар, намар, намарнай...» гэ- ...а аман сооховоо гүбэржэ, ...ахандаа шэртэжэл hууба. ...ее амидылши. Хагдаржа ...шөөл дурагүй байбалтайш. ...малшье, амитадшье ажа- ...түлөө тэмсэхэл ёhотой! ...лэ энээхэнэйш голынь ...хэ—тэмсэhээр зандаал» ...шэхэдэнь, хэзээб даа, оло- ...саада тээ, үшөө hургуу- ...жа байхадань, биологиин ...алээшэ: «ургамалай ядро, ...г. м. үтэнүүд hанаандань ... Тиигээд ургамалнуудта ...леткэнүүд байдаг юм гэжэ ...алэхэдэ этигэдэггүй ябаhа- ...охон газарта арсалдаад, ...хэлэhэн үгэ зүб болгожо ...байhаниинь бүүр түүр ...нэгэ бии боложо, нэгэ үгы ...айхадал гэнэ. Огторгойдо ...эг хонидтол сагаан үүлэд ...жо, наран нэгэ наартайха- ...гаадхина, нэгэ үе Никитые ..., гасаалhандал, үүлэдэй ...оргодошоно.

...алиин жама ёhоной хуби- ...д гайхалтай. Мэнэ hаяхан ..., бусад набшаhадаар, ху- ...мэг боложо байhан энээ- ...аханшье өөрын намтартай. ...ые нюдөөрөө хаража, ухаан ...үйлгэжэ, hанамжаяа хэлэ- ...ье өөрсэ түхэлтэй. Саг үн- ...айна... Сагуудай үнгэрхэ ...өөрынгөө наhанай хэрэг, ...үдэрнүүд тухайдаа, даба- ...түйлаhан амжалтынгаа дүн ...бодомжолно. Тиигээд лэ үг- ...н ерээдүй тухайдаа hанаа- ...шанэ хэмжээ абана, хараа ...бина. Энэнь хүнэй түсэб, ...ха юм. Минишье ерээдүйн ...колошон, мүн киномеха- ...охоб гэжэ хараалагданхай. ...лгоёо дүүргэжэ шадахал ...Теэд урдаа табиhан зорил- ...үүлхын түлөө тэмсэхэ, орол- ...гшаа дабшаха ёhотойб» гэ- ...та шэбшээд, альган дээрэхи ...аа амаараа үлеэжэрхибэ.

...уедэ hэбшээн эршэтэйгээр ...ажэ, эгээл тугаарай хуhад ...урба-дүрбэн шара набша- ...аржа, агаарта хөөрсэгэнеэд, ...э нэмэри дохёо үгэбэ ха юм. ...д лэ намарнай ерэбэ ха юм ...а Никита гансаарханаа дуу-

гаржархёод, оршон тойрон хараа- шална. Зуун тээхэнэнь зүлгэ шэнги үшөөл хухэ зандаа hууhан хэнзэ но- гооё амтархан зулгааjа байhан зуун жаран хашарагуудынь толгойгоошье үргэхэ забдагүй эдеэлнэд. Саанаха- нань Хохюурта гол хүүюуртэ хүтжэ- мөө татана. Тухайлхада, эрьеэрхи бургааhад, жэмэстэ модод баhал шарлажа захалаа. Баруун тээнь— холимог ой. Хушануудай оройдо бор- боосгойнууд олон. Борбоосгой үшөөл болоогүй ха юм. Никитэдэ дүтэ үндэр бүдүүн хүшада сохом зуу гаран бор- боосгой биил ха. Миил дороhоонь hаглайжа, аржыжа харагдана. Хю- руугай унахада болодог, эдеэшэдэг амтата эдеэн тээшэ Никита атаар- хангяар гэтэнэ. Оройдоол хоёрхон hуни хюруу унаа. Үшөөл хоёр- гурбан hуни хюруугай унабал, бор- боосгойн эдеэн эдихэдэ амтатай бо- лохо, түншүүрээр түншэхэдэшье бэ- лэхэнээр газарта унахал. Тиигэжэ хүбүүндээ, Никитэдээ, Соном Сам- буев хэлээ hэн. Никита абадаа хо- дол этигэдэг. Теэд этигэхэшье ёhо- той. Никитын аба, Соном Самбуев, таби гара наhан соогоо олохон юумэ үзөө. Ажабайдалай халуун, хүйтэн сатуудые дабажа гараа. Нютагтаа колхозой бии болохоhоо абаад, му- нөө хүрэтэр ажаллажа ябадаг. Ажал хадаа Соном Самбуевай жаргал гээ- шэ. «Ажал хэдэггүй хүн яажа саг үнтэргэхэб. Теэд ажал хэдэггүй хүн хүндэгүй ха юм. Тиимэ хүндэ hайн нүхэршье байхагүй. Ажал хэдэггүй хүниие хүн бүхэн шоо үзэдэг, шобто харадаг бэшэ аал. Яажа тэсэхэб даа. Арга шадалтайл hаа, ажал хэхэ хэ- рэгтэй. Ажал хэхэдээл hанаа дүүрэн, бодол тэгшэтэй, сэдьхэл тэнюун ябагшаб» гэжэ Соном Самбуев нү- хэдтөө нэгэтэ бэшэ хөөрэдэг. Иигэжэ хүбүүндээшье хэлэhэн, захиhан бай- ха. Тиигээд лэ Никита абынгаа хар- гыгаар дабшажа эхилээ. Ажал хэжэ эхилhээр зургаадахи жэлээ болоjо байна. Энэ үе соогоо Никитын хээ- гүй ажал гэжэ үгы. Малшье адуу- лаа, хонишон ябаа, газар хахалаа, модо отолоо, гэршье, малай байра- шье бодхоолсоо. Никитын хэhэн ажал тоолохо болоо hаа олон. Теэд ямар- шье ажалда ябахадаа, аха нүхэрэйн- гөө үгэ соо ажалайнгаа мэргэжэл, дүй дүршэл дээшэлүүлжэл ябаа, юрэдөөл ажалда муу, hула гэжэ гэ- логдоогүй юм.

Мүнөө абатаяа зуун жаран ха- шарагуудые харууhална. Хашара- гуудынь тобир тарган, томонууд лэ.

hЭБШЭЭН hэбшээлhээр... Ники- тын шарланги зөөлэхэн үhые намдуухан hэбшээн ехэл өөгшөөhэн хэбэртэй, дахин дахин эльбээд лэ саашаа талиишана. Никитын хара- hаар байтар хушын оройhоо нэгэ борбоосгой унашаба. Никита гайха- жа, хажуудань түйн ошобо. «Яагаа жэгтэй юм. Иимэ hалхигүй, намдуу үдэр энэ борбоосгой өөрөө яагаад унашаба гээшэб? Хүнэй түншэхэдэ- шье тиимэ амарханаар газарта уна- даггүй аад, өөрөө унашаха гээшэнь жэгтэй hөнин лэ. Энэ намдуухан hэбшээнhээ болоjо гү, үгы даа...». Никита хуша өөдэ шэртэнэ:—Аа, ши аашалжа байбалтайш,—гэжэ Ни- кита хоёр хасарайнгаа бүлхытэр хоол хэжэрхиhэн нэгэ жэрхын шагнаар- хан, hэмээхэнээр маряа маряаhаар хуша уруу бууjа ябахые харажар- хиба.

«Энээхэн жэрхэшье хүрэтэрөө үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ байхыень ха- рыт» гээд Никита миhэрэн, hуури- даа ерэбэ.

«hэ, жэрхэ! Теэд би, өөрөө үбэл- жэлгэдэ бэлэн гээшэ гүб?» гэжэ гэн- тэ Никита өөрhөө асууна. Гайхалтай. Бэлэнби. Үгы hаа, бэлэн бэшэб га- hэн тодорхой харюу үгэхэнь Ники- тэдэ тиимэшье бэлэнээр hанагда- багүйл. Юун гэхэ юм даа? Теэд иимэ асуудал үсэгэлдэр, уржадэр, үшөө- шье саашаа үни холың үнгэрhэн үдэрнүүдтэ яахадаа бодолыень эзэл- дэггүй байгаа гээшэб? Үгы даа, энээ- хэн бодол оло дахин тэрэнэй ухаан бодолые эзэлhэн лэ байха. Сохом. Эзэлhэн лэ хадань мүнөө Никита эн- дэ hууна. Үгы hаань... ...Никитын урдаа табиhан зорилгонь үдэр hуни хоёрой hэлгэлдэжэ байдагтал адли эли юм. Абатаяа тэрэ зуун жаран хашарагуудаа үбэл, январь болотор шахан таргалуулха уялгатай. Энэ үе соогоо хашарагуудайнгаа амидын шэгнүүрые нэмээжэл байха дүүрэн арга боломжотой. Үбhэншье хуряаг- данхай, колхозой амбаарта hагшада- hан, комбикорм, хужар элбэгээр нөөсэлэгдэнхэй. Хашарагуудай бэл- шэхэдэ таарамжатай хагдаар баян хада уулануудай хормойнууд, уhа голой эрье, шугынууд, нуга тохой- нууд олон юм. Гансал hаналаа та- бижа, бэлшээриеэ hэлгэжэ, малаа зүбөөр хооллуулжа шадаал hаа, ур- даа табиhан гол зорилгоёо урагша- тай бэелүүлжэ шадахань лаблай. Энээнэй ашаар голодоhондо гараhан, муудаhан туранхай мал гүрэндэ ту- шаагдаха бэшэ, харин шахагдаhан, таргалhан, hайн шанартай эрхим мал тушаагдахаар бэлдэгдэжэ бай- на ха юм даа. Энэ зорилгоёо хүсэд бэелүүлхын тула юу хэхэ байhанаа Никита абатаяа зүбшэжэ, хэлсэжэ, бүхы шухала хэмжээнүүдые эртээн- hээ абанхай. Тэрэ уялгаяа абатаяа түгэс бэелүүлжэ шадаха байhандаа Никита найданги, этигэнги. Ники- тын зосоо наранай сэлмэг үдэр шэн- ги hаруул, тунгалаг, налагай зохид лэ. Тиимэhээл Никита: «Бэлэнби. Бишье үбэлжэлгэдэ, мүн ерээдүйн хүлеэгдээгүй ушар хэрэгүүдэй бо- лоо hаа, угтахаар бэлэнби» гэжэ энэ зайдан талада намарай наратай үдэр өөрөө өөртөө сэхэ харюусаба. Нээ- рээшье Никита бэлэн лэ ха. Ники- тын хажууда мушхамал аргамжа хэбтэнэ, ангуурийн буу хүл дээрээ тодхоотой. Шоно, баабгайнуудай ха- рагдаал hаа, энэ буу өөрынгөө абари зантые, мэргэн тудасые заатагүй ха- руулхал даа. Никита эдэ арьяатан амитадаар үшөө ушараадүй. Тиибэ- шье тэдэнэй урдаhаа тэмсэхэ зэбсэг түхеэрэнхэй. Яажа мэдэхэб, хаша- рагуудаа хорото амитадhаа аршалха- шье саг ерэхэ аалам.

Никита эдеэлжэ байhан хашара- гууд руугаа харасаа залаба. Хара эреэн ортоон хашараг бэшэнээ да- хуулаад, Хохюурта гол тээшэ шэг- лэжэ ябаба. «Эй, эдэмни ундаа хү- рэшэбэ ха юм. Намарай ногоон хуу- рай, барhадни ангашоол ёhотой» гэ- жэ шэбшэhээр Никита хашарагуу- дайнгаа хойноhоо ошожо, гээгдэhэн заримыень туужа уhанда абаашана.

ХОХЮУРТА голой уhан хүүюур дошхон зантайшье hаа, ёhотойл аршаан мэтэ hэмүүн, тунгалаг арюухан. Энэ уhан соо түмэрэй зүйлнүүд, элдэб бодосууд элбэг лэ ха. Тэрэгүй hаа, мал иигэжэ хомхой- гоор уухагүй hэн. Нэгэ улаагшан уhан соо өөрынгөө дүрсые обёоржор-

Хохюуртын намар

(ОЧЕРК)

хибо ха, тэрэ харагдаhан мал ёдо- гор эбэрээрээ мүргэжэрхихэ hанаа- тай уhа руу хооhоор оёодоод абана. «Тэнэгни, яанаб, ябая» гээд Ники- та тэрэнээ бусадтайнь хамтаруулан, эрьедэ гаргана. Садаhан хашарагууд хэбтэжэ, хибэдэhээ хибэжэ оронод. «Нэгэ зааха амараг даа. hүүлдэнь бодхооходо эдеэлхээршье hайн бай- ха» гэжэ бодоод, Никита байрадаа ошобо.

hэбшээн нэгэ шангадажа, нэгэ намдажа... талаар зайна. Тутаарай бии болоhон hүрэг үүлэд Түнхэн тээшэ нүүшоо. Наран урдынхидаал адли уриханаар шарана. Үндэр ху- hад, шэнэhэд дорюун янзаар зогсо- нод.

НИКИТЫН сэдьхэл урма баярай мэдэрэлээр дүүрэн. Никита нэ- гэ юумэ мартажархёод байhандал, ехэл бодолгото болоно. Одоошье hа- нажархиба ха, дэбтэрээ гаргажа, бэшэжэ эхилнэ. Нэгэл басаганда инаг дуран тухайдаа мэдэржэ бэшэхэ гэ- жэ шэбшэhээр бүри үнинэй юм. Теэд мүнөө хүрэтэр тэрэ бэшэгээ бэшээ- гүй, бэшэгэйнгээ эхишье табяагүй байhаар. «Амар мэндэ, инаг Долгор- ни...» гэжэ бэшээд лэ, Никита юун гэжэ саашань бэшэлтэйб даа гэжэ шэбшэнэ.

«Байза, дуран тухай, энэ hайхан намарай эхин, али өөрынгөө ажал тухай бэшэхэ юм гү? Нүхэр хүбүүн- дээ бэшээ hаа, бэлэн лэ байха hэн. Хүбүүдтэ юуб даа, юрын лэ үгэнүү- дээр бэшэжэрхихэш. Харин басаган- да, үшөө инаг басагандаа, зүрхэ сэдь- хэлэй булагта hайхан мэдэрэлые бэшэхэ гээшэ ямаршье хүшэр гээ- шэб? Теэд сэдьхэлэй арюухан гүн соо гэрэлтэ hайхан гүнзэгы удхатай үгэнүүд хэбэртэй. Тэдэ үгэнүүд яахадаа бурьялан гаража, энэ саар- hан дээрэм hуурияа олоод тараша- нагүйб? Мүнөөл тараха байгаа, та- ранагүй. Теэд юугээ хүлеэнэб?» Энэ бодол Никитын hанаае зобооно. «Нээрээшье үгэ хомортой, hанаhан бодолоо уран хурса удхатайгаар хөө- рэжэ шадахагүй, яндан лэ хүм даа» гэhэн бодолдо абтахадаа. Никитын шэхэн, хасар халуу бусалшаба. Нэ- гэтэ, зунай зулгы хүхюун үдэшэ, Никита Долгортоёо Сэхирэй эрьедэ уулзаа бэлэй. Сэхир мүрэн сэнхир- шоб байтар озожорхиhойб гэhэн мэдэрэл магад тиихэдэ Долгорто түрэ- жэшье болоо. Тэрэ гэ- hээр Никита Долгортой уулзаагүй. Бэшэг бэшэхэ гэhэн аад, мүнөө хүрэтэр хүсэндэнь хүргэжэ ша- даагүй. Мүнөөшье бэшэ- хэн ехэ урасхалдаа дүүран, инаг хоёрой уулзалгада урмашаhан мэтэ эрье хүхюутэйгөөр альгадан байгаа hэн. Зунай hүниин богонишье hаа, эбэр hара hүлэмхи гэрэлээ газартаа сасан, инаг хоёрой уулзалгые гэр- шэлhэндэл, эмнихэдэжэ байгаа бэ- лэй. Тиихэдэ Никита Долгортоо оло- хон юумэн тухай хэлэhэйб гэжэ hанаа hэн. Теэд Долгортой hугадалдаад ябахадаа, уhа балгаhандал, абяагүй ябаа. Гансал «Үгы, тиимэ» гэхэhээ бэшэ үгэ хэлэжэ шадаагүй. Долго- рой урдаhаа харахадаа, халуун на- ранда шаруулжа байhандал, хасар, шэхэниинь халуу бусалдаг. hарын гэрэл даншье hаруул сэлмэг байгаа hэн гү, али Долгор тухайлжа мэдээ hэн гү: «Никита-аа, хасаршни улаахан аад, дулаахан амисхалаар hэбшэжэ байна» гэжэ хэлээд, ури- ханаар энеэбхилжэ байгаа hэн. Ни- китын улаахан аад, дулаахан хасар гээ эхилээд лэ орхижорхибо Тии- бэшье нюдэниинь жаргалай ошоор гэрэлтэнэ. Сэдьхэлынь сэлмэг, hа- нааниинь амар, ерээдүйдэ Никита сүм этигэнги.

«Бүри жаргалдаа дашуураахамни ха» гэжэ Никита бэеэ зэмэлээд, ха- шарагуудаа бодхожо, бэлшээхэеэ яба- шаба.

«...Дуугай хододоо ябанхаар, Дуратайб гэжэ хэлыш даа?—гэ- hэн дуунай аялга уянгалуулан тата- жа, Долгоршни намаяа дахин уулза- хадаа угтахал байха. Энээндэнь, юун гэжэ харюусахаяа болоjо үзэ- хэ, юрэдөөл бэлэн ябаха хэрэгтэй, Никита. Мүн мүнөө захалhан бэшэ- гээ яабашье дүүргэжэ, Долгортоо эльгээхэ байhанаа өөрөө мэдэнэ ааб- заш даа.

Ф. ЦЫДЕНЖАПОВ.

Захаамин, «Байкал» колхоз, сентябрь.

Захааминай «Байкал» колхоз. Саяан уулын хормойн Хойто-Байса гэжэ нютагта Жугдур Цыденовэй даажа байhан hү-мяханай гүүртэдэ гурбадахи жэлээ хальмаг үүлтэрэй мал үдхэгдэжэ байнхай. Хальмаг үүлтэрэй малай гудад сэбэр мяханайнь 70 процент болоходонь, харин манай эндэхи үүлтэрэй малhаа оройдоо 40—50 процент сэбэр мяхан гарана. Тиимэhээ хальмаг үүлтэрэй мал үсхэхэдэ алишье талаараа hайн байна. Зураг дээрэ: энэ үүлтэрэй буруунуудай бэлшэжэ ябаха харагдана.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

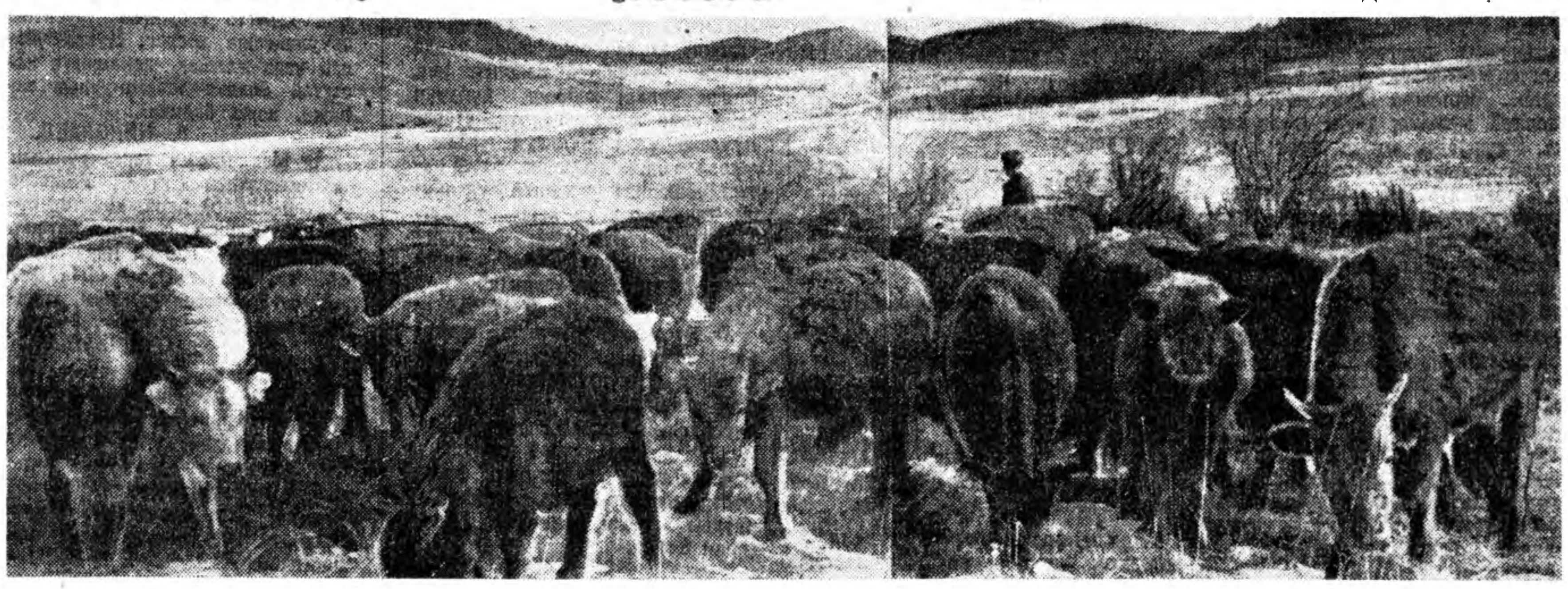

НОМОЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

hОНИРХОЛТОЙ ЗОХЁОЛ

Республикымнай элитэ драматургнуудай нэгэн—Цырен Шагжин hүүлэй жэлнүүдтэ прозын жанрта хүсэеэ нилээд туршаба. Энээниие хэблэлhээ hаяхан гараhан «Эрхим нүхэд» гэжэ рассказуудайнь түрүүшын согсолбори гэршэлнэ. Тус номые уншаад байхада, Цырен Шагжинай прозаическа зохёолнуудые бэшэжэ шадаха бэлигтэй байhаниинь элирнэ. Тэрэ дүршэл ехэтэй драматург байhан тула, рассказуудайнгаа геройнуудые психологиинь талаhаа зүбөөр зураглажа шадана. Ушар иимэhээ «Эрхим нүхэд» гэжэ ном hонирхолтойгоор уншагдажа, сэдьхэл зүрхэ хүдэлгэнэ. Цырен Шагжин рассказууд дотороо орон нютагайнгаа hайханиие, бодото үнэн инаг дуранай хүсые,ород, буряад нүхэдэй халуун хани барисаае, ажабайдалай али бүхы орёо ушаралнуудые үнэншэмэ, этигэмээр зураглан харуулжа, нюдэндэ торомо, сэдьхэлдэ хадуугдама хүнүүдэй образуудые бүтээнэ. Рассказуудайнь үгүүлбэри, хэлэн нугархай, уян, хурса. Уран зохёолшо рассказ бүхэнэйнгөө композициие тон нягтаар зүйн байгуулна.

«Эрхим нүхэд» гэжэ ном зургаан рассказуудhаа бүридэнхэй. Тэдэнэй дундаhаа удха, хэлбэри болон уран hайханайнгаа талаар «Өөдэнь хаяhан шулуун» гэжэ зохёол онсо илгарна. Энэ рассказ соо инаг дуранай илагдашагүй эршэ хүсэн магтагдана. Үйлынь хүгжэлтэ солгёон, хурдан далайсатай. Тус рассказ хэмжээ- гээрээ багашье hаа, удхаараа томошог зохёолтой сасуулмаар.

Загаhа агнажа ябаhаар, ой соо төөриhэн хүн хүбшын дунда носожо байhан түүдэгэй галда дүтэлжэ, сай бусалгажа hууhан Гарма үбгэнтэй ушарна. Тэдэ хоёрой хоорондо хөөрэлдөөн захалжа, буурал сагаан толгойто залуугайнгаа нэгэ уршагта муухай ябадал тухай мартагдашагүй түүхэ дэлгэнэ. Гарма үбгэн эдир залуу ябахадаа Баяр гэжэ таhаршагүй үнэн хани нүхэртэйгөө Янжима басаганда инаг халуунаар дурлаhан байгаа. Зүгөөр, жаргал тэрээндэ тудаагүй. Янжима Гармада бэшэ, Баярта дурлаа. Тэрэнэй гэртэхин баяшуул байhан тула, басагаяа баян хүнэй хүбүүндэ хадамнахые шиидээ. Ушар иимэhээ Янжима үгытэй Гарма Баяр хоёрой хэндэшье хүртэхөөр бэшэ байшоо. Гарма энээндэ баясажа: «Янжима шамдашье, намдашье бү хүртэг!»—гэжэ бодоод, хүргэн болохо баян хүнэй хүбүүнэй нютагаарнь жороо халюун морёороо соёргон харайлгадаг болоходонь сэдьхэлээ ханаба. Хадамнаха сагай тулажа ерэхэдэ, Янжима Баяртайгаа зугадаха гэжэ шиидэбэ. Дурлаhан хоёр энээн тухайгаа Гармада дуулгабад: «Туhалыш даа, нүхэр, бидэ тэрьедэхэ гэлсээбди». Гармын сэдьхэл хоро шараар бусалба: «Үгы даа, нүхэр, та хоёрой хамта ябахые хоёр нюдэмни бү үзэг! Минии болоогүй ха даа, шиниишье бү болог!» гэжэ тэрэ дороо шэбшэбэ. Тэрьедүүлхэ үдэртөө Гарма мориёо шаргада хүллөөд, тужа соо хүлеэжэ байhан дурлаhан хоёрто тэгүүлхынгээ урда тээ Янжимын дүү хүбүүндэ юу хэхээ байhан тухайгаа зорюута дуулгажархина. Шаргатай морин бии шадалаараа гүйдэлэй хурдаар харайна. Шарга дээрэ Баярые инаг халуунаар тэбэриhэн, айhандаа хүхэ сагаан шарайтай болоhон Янжима! Шаргын хойноhоо Янжимын эсэгэ түрүүтэй хазаар моритон хуугай табин намнана. Эмээл моритон хүсэжэ ерэбэ. Яалтайб? Дурлаhан хоёр шаргаhаа буугаад, мүрэн тээшэ гүйлдэшэбэ. Аюул сухарибагүй. Янжима Баяр хоёр хабарай мүрэнэй гантан урдаhан мүльhэн дээгүүр харайлдашабад. Янжима ан гүрөөhэн мэтэ мүльhэнhөө мүльhэндэ собхорhоор, уданшьегүй мүрэнэй саада эрьедэ гарашаба. Хүндэ бэетэй Баяр тогтожо ядан, халтиржа унашаба. Тэрэ томо мүльhэнэй захаhаа шагтагалдан, дээрэнь гарахые бии хүсөөрөө оролдоно. Ай, халаг! Мүльhэниинь хахаржа, бүхы бэень үгы болон шунгашаба. Энээниие харамсаараа, Янжима гэдэргээ гүйшэбэ: «Баяр, шамдаа ошохом, хүлеэ, Баяр...» Харагдахаа болишоhон нүхэрэйнгөө хойноhоо Янжима уhа руу унаха дээрээ: «Баяртай, Гарма, үнэн нүхэрнай!»— гэжэ хашхараа.

Рассказай үйлын хүгжэлтын дээдэ шата дурлаhан хоёрой үндэр, омог үхэлөөр дүүрэнэ. Гарма үбгэн өөрынгөө хэhэн хара хэрэгээр бүхы наhаяа бузарлуулhанаа гэмшэнэ.

«Өөдэнь хаяhан шулуун» гэжэ рассказ тон гүнзэгы удхатай, уран hайханай үндэр шанар шэнжэтэй зохёол болоо гэжэ hанагдана. Нарин, поэтическэ мэдэрэлээр хүлгэhэн тус рассказаар Цырен Шагжин өөрынгөө бэлиг шадабариин хэр эршэтэй байhые гэршэлэн харуулба.

«Эрхим нүхэд» гэжэ ном соо ороhон бусад рассказууд дурсагдаhан «Өөдэнь хаяhан шулуун» гэжэ зохёолой бүхы hайн талануудые бэедээ шэлжүүлэн абанхай. Зүгөөр зариманиинь дан уташаг, нүгөөдүүлынь нэгэ бага халирхайшаг гээшэ гү гэхээр. Тиимэhээ тэдээн соо авторай гол бодол дан төөрюугээр гэхэ гү, али бурууулшэгээр тайлбарилагдана. Жэшээлхэдэ, «Верка» гэжэ рассказ дотор сюжедэй гол хүгжэлтэдэ шухала үүргэ дүүргэдэггүй лирическэ сухарилтанууд олоншог, энээнhээ болоjо тус рассказ уншахада дан унжагай, шашаг шэнги.

Гадна ном соо ороhон зургаан рассказуудай арайхан хоёрынь мүнөө сагай темэдэ зорюулагданхай. Бусадынь үни үнгэрhэн үйлэ хэрэгүүдые hэргээнэ. Хуушан сагай темээр бэшэгдэhэн рассказуудынь баран сюжедэйнгээ талаар бусайданги байна.

«Эрхим нүхэд» гэжэ Цырен Шагжинай рассказуудай түрүүшын ном зарим тэды дутуу дундануудтай байбашье, hайн талануудынь диилэнги. Тобшолон хэлэхэдэ, уран зохёолшо рассказ бүхэнөөрөө хүнэй арюун hайхан сэдьхэлые магтан дуулана ха юм. Саашадаа Цырен Шагжин бүри уран, удха түгэлдэр зохёолнуудые уншагшадтаа бэлэглэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Даша ДАМБАЕВ.

Атомна реакторнуудай институтда

...омна реакторнуудай ...тудай коллектив эр- ...ухаанай түрүү зэргэдэ ...а ажаллана. Атомна реакторнуудые—атом- ...дронуудай задархада ...ог, дам дамаа дамжа- ...еакциие залан шэг- ...э установконуудые ...оллектив ухаалан зо- ...г байна. Атомай хүсэ ...алгатай холбоотой нарин научна болон ...ческэ асуудалнуудые ...тудай хүдэлмэришэд ...хэнэ.

...омай хүсэ хэрэглэхэ га- элдэб шэнэ юумэнүү- институтда хаража бо- байна. Манай поляр- ...дые электрын элшэ хү- хангаха зорилготой ...ческа установкые— ...УС» гэжэ установкые ...титудай байшангуудай соо хаража болохо ... Эрьеhээ хэдэ мян- ...илометр холо байдаг ...эн дээрэ ажаллагшад- ...аhа шэжэмээр элшэ дамжуулха аргагүй бшуу.

...-2» гэжэ реакторые ха- Энэ хадаа шэнжэлэл- ...үдэлмэри хэхэдэ шу- болохо хүсэтэ нейтро- ...е бии болгодог юм.

...эмтэд - атомнигуудай ...угаа ехэ орёо нарич ...томда шадамараар ...а хэрэгтэй. Атомай ...е шэнжэлэн мэдэхын ...институтда хэдэн ...шэнэ шэнэ лабора- торинууд байгуулагданхай.

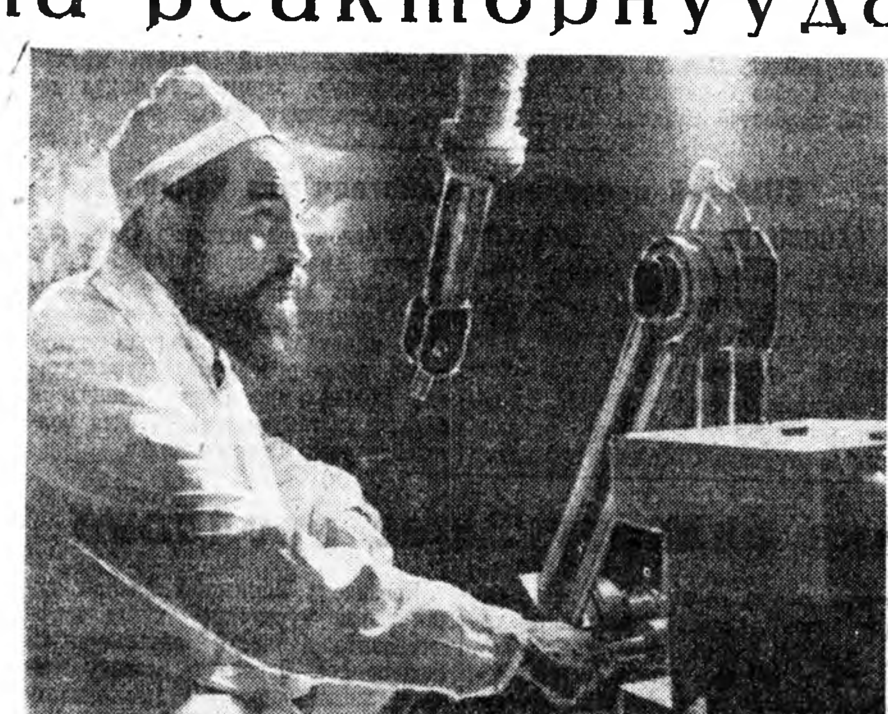

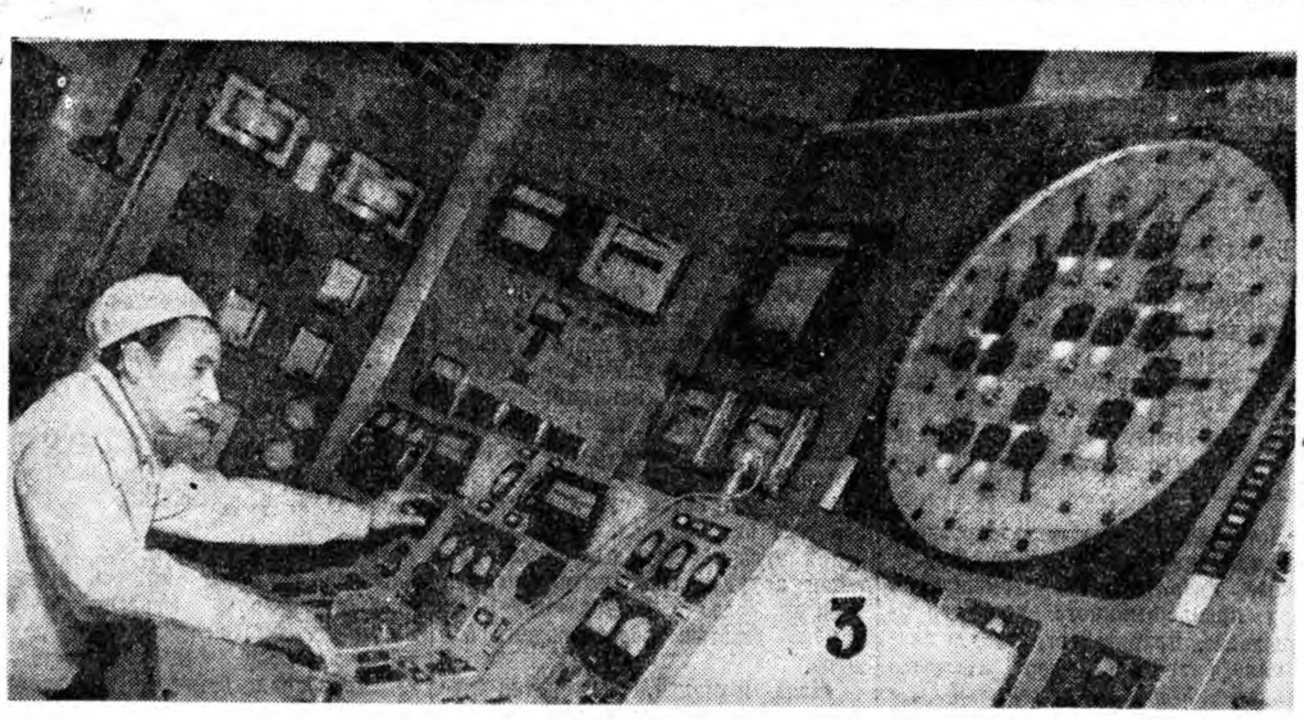

Зураг дээрэ: 1. Радиоактивна бодосуудые шэнжэлдэг халуун камера соохи дистанционно оньhо түхеэрэлгые физико-математическа наукануудай кандидат В. И. Клименков шалгажа байна. 2. Материал шэнжэлдэг лабораториин халуун камера соо тодхогдоhон фрезернэ станогые оператор В. С. Ильин хүдэлгэжэ байна. Камера соо радиоактивна материалнууд болбосоруулагдадаг юм. 3. «АРБУС» гэжэ атомна электростанциие хүдэлгэдэг пультын дэргэдэ ахалагша инженер А. Шевченко хүдэлмэрилжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

БУРЯАД ҮНЭН

3-дахи нюур.
1963 оной ноябрийн 26.

Мүльһэн зүргын эзэн

ЗУРАГЛАЛ

Буурал сагаан үбэлнай буужа ерээл. Буряад оронноймнай гол горход, нуурнууд дээгүүр мүльһэн зүргэнүүд толотон, хүхюун шууяата хүүтэдыешье, алдар солото конькишадые урин байна. Тэдэнэй нэгэн —спортын мастер Василий Ерёменко тухай эндэ хөөрэхэмнай.

**

«Баһал энэ модоёо хүлдөө углабаоши даа, яагаашхэһэхэ, болихогүй амитан гээшэбши. Гуталаал һалгаахаш гэжэ хэды хэлэгшэбиб» —гэжэ Васиингаа һургуулиһаа ерэмсээрээ модон конькигаа үмдэжэ эхилхэдэнь, эжынь гани галаб болобо. Теэд Васиин дутуу ядуу эдеэлэмсээрээл гүйжэ арилшахада, эжынь хойноһоонь хараад, тархяа һэжэрэн байгаа һэн.

Тэрэ үедэ Васиин үдэһэн Загарай тосхондо юуншье мүртэй елүүр байха һэм даа. Гэбэшье заахан Вася удэшэ, үглөөгүй халтиржал мэдэдэг бэлэй. Харин тээ ехэшэг хүбүүдэй «ёһотой» саһанай коньки үмдөөд наадахадань, ехэл обтон харадаг һэн. Гартань лэ ороһон мүнгэеэ нөөжэ, баһал тиимэ «ёһотой» коньки абаха гэжэ шиидээ һэн.

Тиигэжэл Василий Еременко «ёһотой» коньки дээрэ эгээн түрүүшынхээ гараа юм.

...Алма-Ата шадарай хүбшын каток асари томо гэрэл мэтэ наранда ялалзана. Холын Буряадһаа ерэһэн залуу хүбүүнэй зүрхэн түргэ түргэн сохилно. Хажуугаарнь далита шубууд шэнгеэр оронноймнай суутай суутай конькишад, спортын мастернууд, үнгэржэ ерэхэдээ габьяата мастернууд һэрд гэлдээд лэ гарана. Өөрынгөө нэрэ соносходоо, Василий мүльһэн зүргэ дээрэ гаража, Свердловск хотын спортын мастертай зэргэлээд зогсобо. Түрүүшэгээр тэрэ хүнгөөр, баһал шубуун шэнгеэр, шуумайн дабшаба. Гурбан дүхэриг тойроод байхадань, сагынь яһала ахигданхай байба. Теэд арба мянган метрэй энэ зайн хахадһаа үнгэрөөд ябахадаа, хүлынь туулга шудхаһандал хүндэржэ, дэлисэнь хараа байса һуларба. Теэд Василий хүсэ шадалаа элсүүлэн, урагшаа тэгүүлжэл тэгүүлжэл мэдэнхэй. Һүүлшын хоёр дүхэриг тэрэ иланһаяа түргөөр дабаба. Нэгэ мэдэхэдэнь, сугтаа гүйһэн мастерынь бүхэли дүхэриг шахуу гээгдэшэнхэй ябаба. Ерэхэ зурлаагайнгаа сагаан миндаһа үбсүүгээрэе дайража, хүндэ хүндөөр уурал бааяса амилан зүрхөө даруулжа байхадань:

«Энэ зэргэшээд гүйһэн Улаан-Үдын нэгэдэхи разрядай конькишан Василий Ерёменко спортын мастерай нэрэ зэргэ олохын түлөө тогтоогдоһон сагые үлүүлбэ», —гэжэ дүн соносхогшо ямаршьеб ёһолонгёор хоолойтоо хашан татаад дуугарба. Василиин зүрхэн гүйжэ ябаһанайхиһаань буришье түргэ түргэн сохилшобо. Одоошье даа, үнинэйл хүлеэгдэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэгдэбэ ха юм. Тэрээндэ агшам зуура холын Загарай тосхониинь, модон конькинь, эжынь «хараал» һанагдаадхиба. Үнэхөөрөөшье заахан Вася тиихэ үедэ спортын мастер болохоб гэжэ хаанаһаа мэдэхэ бэлэй даа.

Иимэ ушар 1954 ондо болоо бэлэй.

Тэрэ гэһээр аяар арбаад жэл үнгэрөө, арбаад ута үбэлнүүд, хэмжэжэ барашагүй ута мүльһэн зүргэнүүд дабагдаа... Василий Ерёменко хэдэ дахин оронойнгоо түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөнүүдтэ амжалтатайгаар хабаадаа, һайн дуранай «Локомотив» бүлгэмэй зүгһөө СССР-эй рекорд тогтоогоо, хэдэ дахин чемпионойнь нэрэ зэргэдэ хүртөө. Гансашье түрэл оронойнгоо елүүр дээрэ бэшэ, мүн Хитадай, Монголой мүльһэн зүргөөр хурдан конькигаа залаһан, уласхоорондын мүрысөөнүүдтэ амжалта туйлаһан байха.

Василий үшөө нэгэ дахин зүрхөө ехээр доһолгоо бэлэй. 1957 ондо Эрхүү хотодо Сибириин болон Алас Дурнын эрхим һорёошод мүрысэжэ байгаа. Тэдэнэй дунда Буряадай АССР-ые хоёр Еременконууд түлөөлөө һэн. Үгы, нүгөөдэнь Василиин ахаһьшье, дүүньшье бэшэ, харин ханинь—һамганиинь бэлэй... Тамарынгаа һүүлшын дүхэригтэ гараад ябахада, Василий гартаа секундомерэ бии шадалаараа бажуушанхай:

«Урагшаа, түргэлэ, урагшаа» гэжэ аман соогоо шэбшэхэ зуураа, байрадаа байжа ядана. Василий тэрэ Алма-Атагайхиһаа дороор зүрхөө хүдэлгөө даа.

Секундомерээ харажархимсаараа, гүйжэ ерээд, хүндэ хүндөөр амилан зогсоһон Тамараяа тэбэрин:

«Бэрхэш, мастер болоош!» —гэжэ хамагһаа түрүүн амаршалаа һэн. Тиигэншьегүй яахаб даа. Хүнгэн алтеликээр мүрысөөндэ хабаададаг Тамарые Василий конькида дурлуулжа шадаа бшуу.

Иигэжэ манай республикада хоёр Еременко, хоёр спортын мастер, үшөө тоошолбол, «мастернуудай бүлэ» урган гараа һэн.

Василий Федорович арбан жэл удаагаар республикын чемпионой хүндэтэ нэрэ зэргэ абажа ябана. Теэд тэрэ «бүлэеэ» өөдэнь татахаһаа гадна, харин олон тоото һурагшад дахуултай юм. Тэдэнь багшынгаа хойноһоо гээгдэнгүй, зарим ушарта ахяадшье мүльһэн зүргөөрөө дабшана. Самолетов, Артамонов, Семенников, Баранов болон бусад жэлһээ жэлдэ амжалта туйлажа, тренер Василий Еременкын сэдьхэл баясуулна.

**

Эдэ үдэрнүүдтэ республикымнай конькишад зэр зэмсэгээ хурсадажа, сэл хүхөөр гэлигэнэн байһан мүльһэн зүргэнүүд дээрээ гараба. Һаяар республикымнай түрүү һууриин түлөө мүрысөөн эхилхэ юм. Буряадай АССР-эй хорин табан жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадионой елүүр дээрэ мүрысөөндэ бэлдэжэ байгшадай дунда танил мастернууд—Василий, Тамара Еременконуудай шубуун шэнгеэр шуумайлдан ябахые харахадаа, Свердловск хотодо ажаһуудаг, анхандаа манай Буряадһаа тодорһон мэдээжэ поэт Игорь Тарабукинай бэшэһэн шүлэг һанаадхибаб:

Гэлигэр елэгэр елүүр дээрэ
Гэр бүлынгөө арсалдаа гарганхайт.
Мүнгэн, алтан медаль олоор
Мүльһэн дээрэһээ оложо
яларганхайт.

Б. САНДАНОВ.

Нүүдэл тосхон

КИЕВ. Холын участок дээрэ ажалладаг барилгашадые байрлуулха бишыхан нүүдэл тосхон байгуулагдаба. Энэ тосхон мөөр дээрэ түхеэрэгдэһэн арбан гэрнүүдһээ бүридэнэ. Автообщежити болон автоквартиранууд доторнь—тон таарууханаар хэгдэһэн хуряагдадаг оронууд, стол болон умывальнигууд табяатай. Нүүдэл столово соонь 24 хүнэй һууритай. Эдеэ хоолойнь газар — гайхалтай һонин. Эндэнь гаазаар эдеэ шанадаг түхеэрэлгэ, холодильник, һаба һуулганууудаа угааха газар, эдеэ бэлдэхэ шэрээ, овощ хадагалха тусхай газар гэхэ мэтэнүүд бии.

Мөөр дээрэ байгуулагдаһан энээхэн тосхон өөрын клубтай. Мүн тус тосхоной бүхы байрануудые уураар дулаасуулха тусхай котельнэтэй. Энэнь тэндэхи банние халуун уһаар хангадаг юм. Тус нүүдэл тосхон мүнөө дээрээ туршалга шэнжэлгын тулада байгуулагдажа, УССР-эй арадай ажахыдахи түрүү дүй дүршэлэй Выставкэ дээрэ табигданхай. Энээние Донецкэ совнархозой автомобильна транспортын болон заһабарилгын предприятинуудай управлениин хүдэлмэрилэгшэд байгуулба.

Зураг дээрэ: 1. Автобани болон автобайрын газаа тала харуулагдана. 2. Автостоловын эдеэ хоол бэлдэхэ газар.

ТАСС-ай фотохронико.

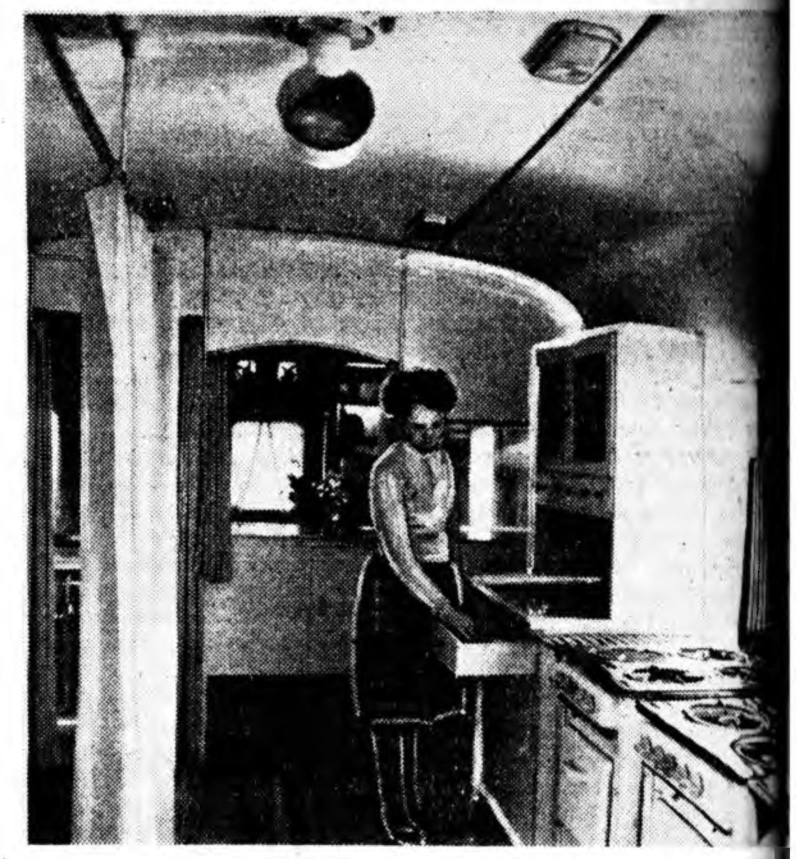

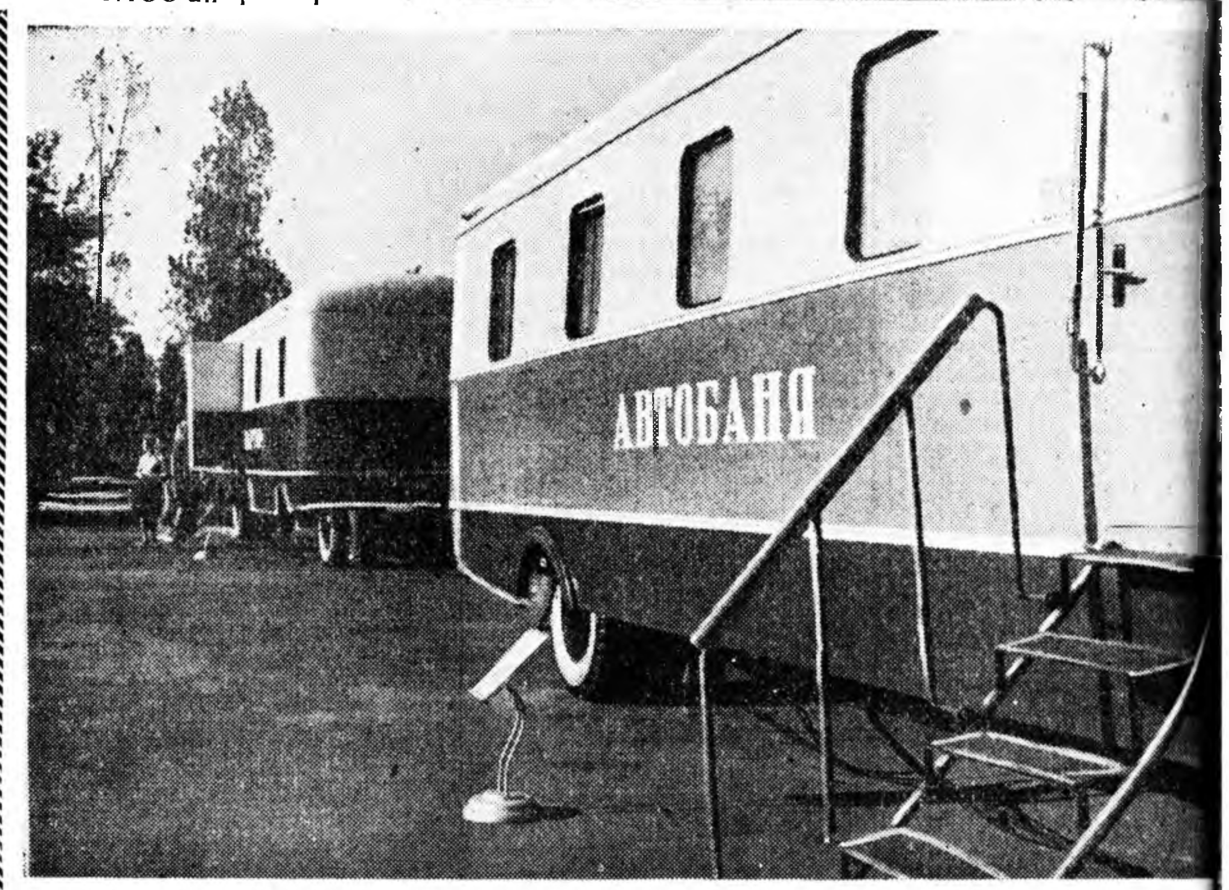

ТОБШОХОНООР...

◆ Медфельдшер Валентина Самбуевна Манханова хэдэн жэлэй үмэнэ Ахын Алаг-Шулуута нютагай медпунктда ажаллахаар ерэһэн юм. Залуу хүн зориһондоо гэжэ Валентина Самбуевна энэ нютагта ерэһэн түрүүшын үдэрһөө эхилэн арад зоной дунда мэдээжэ, хүндэтэй болоһон юм. Саян уулын хабшал дундуур байрлаһан фермэ, гүүртэ, отарануудаар үдэр һүнигүй ябажа, үбшэн зониие аргалдаг, элдэб янзын үбшэнһөө һэргылхэ хүдэлмэри таһалгаряагүй хэжэ байдаг. Тиимэһээ «Шулуутын доктор» гэжэ нютагайнгаа арад зоной дунда магтуулдаг болонхой.

Д. ДУГАРОВ.

◆ Хурамхаан һууринай интернат-һургуулида «Ургасын һайндэр» һаяхан үнгэргэгдэбэ. Һурагшадай һайндэртэ зорюулагдан һургуулиин ехэ зал соо элдэб янзын ургамалнуудай выставкэ эмхидхэгдээ. Һурагшад өөһэд өөһэдынгөө амжалта, туйлалтануудые хаража, һонирхоһон, баясаһан байна.

Г. БАДМАЕВ.

◆ Хори. Чисаанын совхозой табадахи фермын модошо дархан Жана Доржиев совхоз дотороо уран бэрхэ хүн гээд суурхуулдаг. Үбэл, зунгүй һүхэ, һүүшэ, хюрөө болон бусад зэр зэмсэгүүдһээ һаладаггүй энэ ажалша хүн ниитын хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулалсажа ябадаг. Мүнөө үбэлэй үедэ малшад, хонишодто хэрэгтэй болохо шарганнуудые заһажа, хэжэ байнхай.

Д. НИКОЛАЕВ.

◆ Мал шахан таргалуулхаар эмхидхэгдэһэн Сутайн совхоздо (Мухар-Шэбэр) һара, квартал бүри шэнэ машина, техникэ абтана. Һаяхан тус совхозой нэрэ дээрэ «СК-3», «МТЗ-50», «ДТ-20», «ДТ-54» маркын комбайн, трактор, ашааһай машинанууд ерэз.

Э. ОЧИРЖАПОВ.

◆ Жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриһөө 1500 литр һү һаахын түлөө мүрысөөн Түнхэнэй Галбай нютагай һаалишадай дунда дэлгэрэнхэй. Эдэ үдэрнүүдтэ хэн хэды шэнээн һү һааһан тухай дүн гаргагдаба. Эндэ һаалишан Ольга Молонова бүгэдэнһөө эрхим амжалтатай.

С. АРДУЕВ.

ЧИСААНЫН СОВХОЗДО

ХОДОДОО МАГТААЛТАЙ

Үнэн сэдьхэлээ табижа ажалладаг хүн хододоо магтаалтай ябадаг. Хориин аймагай Чисаанын совхозой модошо дархан Доржо Базаров бүхы наһаараа энэ хүдэлмэридэ ябаа гэхэдэ алдуу болохогүй.

Энэ жэл нүхэр Базаров малай фермэнүүдтэ ажаллажа, хото хорёо заһабарилалсаа. Һаяшаг модошо дархан Цыренжап Цыденжаповтай хамта Бамбын гүүртэдэ ажаллан, худагай гэр барижа дүүргэбэ. Тиихэдэ нёдондо һаалишадай байрын гэрнүүдые барилсаа. Мүн Загаһата тосхонһоо гурбан модоной газарта, үүлтэртэ малай байрладаг гүүртэдэ үнеэдэй болон туталай байрануудые барилсажа үгөө.

Модошо дархан нүхэр Базаров һаянай пенсидэ гаранхай. Тиигэбэшье совхоздоо үшөөл туһа хүргэхэб гэнэ. Нютагтаа магтаалтайгаар ажаллаһанай түлөө тэрэ оло дахин магтаал хайрада хүртөө.

КОМСОМОЛШУУДАЙ ТУҺАЛАМЖА

Совхозой табадахи фермын хонишон Доржо Ананьевич Николаев Хуһан жалгада үбэлжэлгын бууса түхеэрээ. Эндэ 500 хонидой байха шэнэ байра, хонишодой гэр баригдаа.

Үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэридэ комсомолшууд Н. Ананин, Н. Васильев, Н. Степанов гэгшэд ехэ туһа хүргөө. Эндэхи отара дээрэ үбһэ, һолоомо зөөгдэжэ абтанхай.

ТҮРҮҮ МЕХАНИЗАТОР

Зургаадахи фермын тракторист Цыренжап Гомбоев арба гаран жэлдэ хүдэлнэ. Эсэхэ сусахые мэдэхэгүй ажалшан мүнөө малай фермэнүүдтэ үбһэ, тэжээл зөөлсэнэ. Үглөөгүүр эртэшэлэн Загаһата тосхонһоо аяар гушаад модоной газарта һолоомо шэрэнэ. Бусахадаа тэндэһээ үбһэ тээгээд ерэдэг.

Һайнаар, оролдосотойгоор ажалладаг хадань нютагайнь зон магтадаг юм.

С. Михайлов.

Хори.

Сагай уларил

Улаан-Удын гидрометобсерваториин мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай бага үүлэтэйшэг, саһа шииг орохогүй. Зүүн хойноһоо һулахан һалхитай байха. Улаан-Үдэдэ үглөөгүүр 16—18, үдэртөө 5 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

Ноябриин 29—30-най үдэрнүүдтэ бүрхэгшэг байха, республикын урда аймагуудай зарим нютагуудаар бага зэргэ саһан орохо. Хойто аймагуудаар һүниндөө 27—32, урда аймагуудаар 16—21, үдэртөө республикын хойто нютагуудаар 9—14, урда аймагуудаар 3—8 градус хүйтэн байхаар хүлеэгдэнэ.

ШУБУУХАЙН СУГЛААН.
Ф. СОРОКИНОЙ фотоэтюд.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур.
1963 оной ноябриин 28.

Хилын саанаһаа

Хүдэлмэришэдэй газетын алдарта ой

ЛОНДОН, ноябриин 26. (ТАСС). Англиин ажалшадай дайшалхы орган болгошо «Дейли Уоркер» газетын арба мянгадахи номер мүнөөдэр гараба. Энэ гайхамшагта үдэртэ зорюулагдаһан статьянууд, фотозурагууд, олон элитэ ажал ябуулагшадай амаршалгын бэшэгүүд энэ номерто толилогдоо.

Газетын байгуулагдаһан үедэ — 1930 ондо тус газетэ 10.000 фунт стерлинг мүнгэ зөөритэй байһан юм. Тиихэдэ капиталис Англида газетэ гаргахын тулада ядахын сагта 2 миллион фунт стерлинг хэрэгтэй болохо гэжэ мэдээжэ байһан юм. Найман хүнһөө бүридэһэн редакци газетын түрүүшын номер гаргаа һэн. Мүнөө редакцида 150 хүн хүдэлнэ гээд «Дейли Уоркер» газетын главна редактор Д. Мэтьюз ТАСС-ай корреспонденттэй хөөрэлдэхэдөө хэлээ.

«Коммунис партиин олон гэшүүдтэй, тэрэнэй тала баригшадтай эсэшэ сусашагүйгөөр, үнэн сэхээр ажаллаһанай ашаар «Дейли Уоркер» газетэ гаража байна. Манай газетэ хадаа Англиин хэблэлдэ эзэрхэг байдалтай капиталис монополинуудһаа дулдыдадаггүй хэблэлэй гансахан лэ орган болоно. Өөһэдтэйнь хамта хододоо тэмсэл хэжэ байдаг манай газетэдэ хүдэлмэришэд этигэдэг» гээд Д. Мэтьюз мэдүүлээ.

Тахер Яхьягай мэдүүлгэ

БАГДАД, ноябриин 26. (ТАСС). Нютагай болон гадаадын оронуудай журналистнуудта зорюулагдан эндэ үсэгэлдэр үнгэргэгдэһэн пресс-конференци дээрэ үгэ хэлэхэдээ, Ирагай премьер-министр Тахер Яхья иигэжэ мэдүүлээ. Бүхы оронуудтай хани барисаатай байха, ООН-ой Уставые хүндэлхэ ябадалда шэнэ правительствын гадаадын политика үндэһэлхэ байна. Зүүн болон баруун оронуудай хоорондо ямар нэгэн илгаа бидэнэр гаргахагүйбди. Бүхы, тусхайлбал, хариин нефтяной компанинуудтай бидэнэр холбоо барисаатай байхабди. Гэбэшье бидэнэр өөһэдөө хохидолдо орохые хүсэнэгүйбди гээд тэрэ хэлээ.

Бусад араб оронуудтай байгуулагдаха харилсаан тухай тогтоходоо, ОАР, Ирак болон Сириин федераци байгуулха тухай Каирай деклараци бэелүүлхые шэнэ правительство оролдохо гээд премьер-министр заагаа. Бүри үрэ ехэтэй болгохын тулада араб оронуудай лигиие Ирак хамгаалха хүсэлэнтэй гээд Тахер Яхья хэлээ.

Дотоодын политикын талаар энгэй предприятинуудые болон энгэй үүсхэлые правительство урмашуулха гээд премьер-министр үргэлжэлүүлэн хэлээ. Правительство хадаа экономикоёо түсэбэй ёһоор хүгжөөхэ политика бэелүүлхэ хүсэлэнтэй, зүгөөр энгэй ажахынуудые хүндэлхэ байна.

Бултанай анхарал хандуулдаг асуудал

НЬЮ-ЙОРК, ТАСС-ай корреспондент В. Петрусенко иигэжэ дамжуулна:

Эдэ үдэрнүүдтэ олон миллион американецуудай һанаа сэдьхэл зобоожо байһан эгээн шухала асуудалнуудай нэгэн гэхэдэ, президент Джон Кеннедиин хорлуулжа харатайгаар наһа бараһанай, президентын тушаалда Линдон Джонсоной ороһоной һүүлээр американо-советскэ харилсаан ямараар хүгжэхэб гэһэн асуудал болоно. Президент Кеннедиие харата муухайгаар хорлон алаһанай хойто тээхи түрүүшын часуудта телевизионно болон радио шэнжэлэгшэд энэ асуудал табиһан байха юм. Зүүн болон баруун оронуудай хоорондохи харилсаанда үзэгдэдэг бэрхэшээлые һуларуулха политикые, США СССР хоёрой хоорондоо үгэеэ ойлголсохо политикые наһа бараһан президент бэелүүлдэг байгаа. Энэ политикыень Линдон Джонсон үргэлжэлүүлхэ бэзэ гэһэн найдабари бүри түрүүшын эдэ тайлбаринууд соо элирхэйлэн мэдүүлэгдэһэн байха юм. Ядерна зэбсэгтэй болоһон хоёр агуухэ гүрэнэй хоорондохи харилсаае гуримшуулха шухала гэжэ ойлгодог гүрэнэй элитэ ехэ ажал ябуулагшын наһа барахада угаа хүндэ хүшэр гээгдэлдэ ороһоноо американецууд эдэ үдэрнүүдтэ мэдэржэ байна.

Кеннедиин гадаадын политикые Джонсон үргэлжэлүүлхэ гү гэһэн асуудал Американ газетэнүүдэй хуудаһанууд дээрэ мүнөөшье табигдажал байһаар. Өөрыгөө магтуулхын тулада бэшэ, харин «энэ политикын зүб байһан дээрэһээнь» Кеннедиин гадаадын политикые саашадань үргэлжэлүүлхэб гэжэ президент Л. Джонсон гүрэнэй секретарь Д. Раскда мэдүүлээ гээд «Уолл-Стрит джорнэл» гэжэ газетэ үсэгэлдэрэйнгөө номерто мэдээсээ. Минии һанамжын ёһоор США-гай гадаадын политикада хубилалта болохогүй гээд гадаадын хэрэгүүдэй талаар сенадай комиссиин түрүүлэгшэ Фулбрайт тэмдэглээ.

Джонсоной урда тээнь хэлэһэн бүхы үгэнүүдтэ мүнөө ехээр һонирходог болонхой. АП агентствын суглууһан эдэ үгэнүүдынь Американ хэдэ хэдэн газетэнүүдтэ толилогдоо. Американо-советскэ харилсаан тухай асуудалаар Линдон Джонсоной хэлэһэн үгэнүүд тэдээн соонь түрүүшын һуури эзэлнэ. «Бэе бэеэ ойлголсохо гээшэ амгалан байдал хангаха гол арга болоно. Хэрбээ Советскэ Союз Америкэтэй холбоотой байхаяа һанаа һаа, иимэ холбоо барисаа тогтоожо шадаха» гээд Джонсон октябриин 15-да Нью-Йоркдо мэдүүлһэн байгаа.

Энэ оной ноябриин 11-дэ Джонсон үгэ хэлэһэн байна. Тиигээд американо-советскэ харилсаан тухай тогтоходоо, тэрэ иигэжэ мэдүүлээ: «Дэлхэйн бүмбэрсэгэй зарим районуудта арсалдаа тулалдаанай гарахада тэндэхи шахардуу байдал һуларуулхын тулада бодолтой хэлсээнүүдые зарим заримдаа баталжа болохо байна. Иимэ хэлсээн али алинай аша туһада таарууу байхаар баталагдаха зэргэтэй».

Тиихэтэй хамта Америкын хэблэлэй хуудаһануудта гараһан ондоо удхатай һанамжануудые хэрэгсээнгүй гаража болохогүй байна. Вашингтондо засаг түрэдэ һэлгэлтын болоһые «баруун оронуудта баалалтаяа шангадхахын» тулада Советскэ Союз хэрэглэхые оролдоно гэһэн хэбэртэй харата муухай һанамжанууд зарим статьянууд дотор дабтагдадаг байха юм.

США-гай президент радиогоор үгэ хэлэбэ

ВАШИНГТОН, ноябриин 27. (ТАСС). «Дэбжэлтын түлөө союз» гэдэг американска программада хабаадалсадаг Латиин Америкын оронуудай түлөөлэгшэдтэй Холбоото Штадуудай президент Линдон Джонсон үсэгэлдэр уулзаа. Энэ уулзалгынгаа һүүлээр США-гай президент радио болон телевиденеэр үгэ хэлээ. Латиин Америкын оронуудай ерээдүй тухай Холбоото Штадууд тусгаар оролдолго гаргаха ёһотой гээд тэрэ мэдүүлээ. «Дэбжэлтын түлөө союз» гэжэ программа дурадхахадаа, урдын президент Кеннедиин абаһан уялгануудые дүүргэлтэ болгохобди гээд Джонсон хэлээ.

Гэмтэ ябуулгаяа балартуулхые оролдоно

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 25. ТАСС-ай корреспондент Л. Пономарев иигэжэ дамжуулна:

Далласай хархис хүсэнүүд городой зониие занана, айлгана. Нютагай газетын байшангые, город шадарай католическа сүмые тэһэлхэбди, США-гай вице-президент Линдон Джонсондо тангаригаа үгэһэн федеральна судья Хьюджесые алаха, хюдахабди гэжэ байгаад танигдаагүй хүнүүд телефоноор хонходоно. Вашингтон орожо ябаһан Америкын космонавт Гленнэй самолёт Далласта час тухай саг соо баригдаа. Юуб гэхэдэ, телефоноор танигдаагүй хүнэй хонходоһоной ёһоор, тэрэ самолёт соо бомбо бэдэрһэн.

Һүниин клубай эзэн Рубинштейнын Освальдые яажа алаһаниинь телевизорэй экранууд дээрэ зуу шахуу дахин харуулагдаа. Рубинштейные городой полициинхид танилай ёһоор Руби гэжэ нэрлэдэг байна. «Ли Освальд үнэхөөрөөл гансаараа алаһан байгаа гү, али энэ хүбүүнтэй суг ябуулга хэһэн хүн бии байгаад, анир гарахагүйнь тулада Освальдые буудаа гү» гэһэн асуудал олон американецууд табидаг болоо гээд «Нью-Йорк таймс» газетын корреспондент бэшэнэ.

Шэнэ гэмтэнэй, энэ буутай хүнэй полициин байра руу хайшан гэжэ ороһон тухай гол асуудалда нэгэшье газетэ, федеральна засагаархид болон Далласай полицишье харюусаагүй байһаар.

Энээн тухай харюусахаһаа һүниин клубай эзэн түрүүшын мүрдэлгэнүүдэй үедэ арсаһан байха юм. Магад энээн тухай тэрээнһээ асуугаагүй байжашье болоо даа. Рубиин эгэшэ үсэгэлдэр полициин участогта орожо, тэрээнтэй уулзаа. Нам тухай һанаагаа бү зобо гэжэ Руби хэлэһэн байна. «Минии бэе һайн, ФБР-гэй болон полициин хүдэлмэрилэгшэд намда һайнаар хандана. Намда ханинар бии» гэжэ Рубиин хэлэһэн үгые ЮПИ агентство дамжуулна. Эдэ ханинарынь мүнгөөр Рубиие гар даажа абаха оролдолго гаргана гээд Рейтер агентствын корреспондент мэдээсэнэ. Рубиие сүлөөлүүлхын тулада мүнгэ зөөри гамнахагүйбди гэжэ тэрэниие үмөөрэгшэд корреспондентдэ хэлээ.

ЛОНДОН, ноябриин 25. (ТАСС). Рейтер агентствын корреспондент Ральф Гаррис Далласһаа иигэжэ дамжуулна:

Ли Харви Освальдын ямар ушар байдалда алуулһые ФБР-гэй агентнууд мүнөөдэрһөө мүрдэжэ орпо. Президент Линдон Джонсоной сэхэ хэһэн эрилтээр ФБР энэ хэрэгтэ хамааралсаһан байна. Юуб гэхэдэ, Далласай полициин ябуулганууд ехээр шүүмжэлэгдэнэ.

Президент Кеннедиие алаһан тухай хэрэг мүрдэлгые хүсэд дүүргэгдэһэндэ Далласай засагаархидай тоолоһонһоо, Освальдда эсэргүү гэмнэлгэ хэһэн баримтануудые тунхаглахаһаа арсаһанһаа уламжалан Вашингтондохи дээгүүр тушаалта хүнүүд һанаагаа зобоно. Освальдые алаһанай һүүлээр уданшьегүй юстициин министерство хадаа юстициин министрэй туһалагша, уголовно хэрэгүүдэй талаар таһагай начальник Герберт Миллерые Даллас эльгээһэн байгаа. Гэмнэлгэ хэһэн баримтануудые тунхаглуулха гэжэ федеральна правительствын хүсэд шиидэнги байһые дээгүүр тушаалта хүнүүд хожомынь мэдүүлһэн байна бшуу.

Урда Корейн Национал... суглаанай һунгалта

ЛОНДОН, ноябриин 26. (... Урда Корейдэ хоёр хахад жэл... ша соо сэрэгэйхидэй засагаа ... байһанай һүүлээр, Нацио... суглаанай—нэгэ партиин тү... шэдһөө бүридэхэ парламентын... галта мүнөө боложо байна гэ... тер агентствын корреспондент... һаа мэдээсэнэ.

**

ТАСС-ай шэнжэлэгшэ Б. ... ский иигэжэ бэшэнэ:

Урда Корейн Национальна су... най һунгалта хадаа «засагые ... хүн зоной захиргаанай мэдэл... хэ» талаар Сеулда хэгдэжэ ... мэхэ гохын түгэсхэлэй шата ... Эдэ һунгалтанууд «Урда Коре... засаг түрын шэнжэ шанарые ... гахагүй, Урда Корейн ниитэ-п... ческэ ажабайдалда ямаршье ... хэлгэ хэхэгүй» гээд «Нодон Си... газетэ (КНДР) һаяхан тэмдэглэ... «Энэ хадаа сэрэгэйхидэй заса... рын имагтал гаршагаа хубил... ябадал болоно», гэжэ газетэ ... Газетын энэ сэгнэлтые зүбши... байха аргагүй.

Урдын генерал Пак Чжон Хи... шын хамаададаг зонхилхы рес... канска демократическа парти ... өөһэдынгөө кандидадуудай ... дуугаа үгэхыень һунгалтын ... тээхи кампаниин үедэ һунга... ехээр уряалхаһаа гадна, таа... арга методүүдые хэрэглэдэг б... һунгалта тухай тоосоо зохи... үедэ өөһэдынгөө кандида... дэмжэхэ тухай нютагуудтахи ... мэрилэгшэдтөө полициин элы... «нюуса захиралтануудые» гэр... хид зохёоһон байха юм. Ли Сы... най эзэрхэжэ байһан үедэ «... бусын хуурмаг һунгалтын т... шадамар экспертнүүдые» т... элсүүлээ, мүн һунгалтын ... хүнэй дуунуудые бэе тээшэ... хын тулада эдилгэнүүдые үг... сад мэхэ гохо гаргаа.

Пак Чжон Хи, тэрэнэй дүт... нүүд парламентда олонхи ... эзэлхые оролдоходоо, Нацио... суглаае Корейн хахад арал ... «коммунизмда» эсэргүүсэхэ ... Вашингтоной эрид хараа б... дэмжэдэг политикые бэелүүлд... ханизм болгохые оролдоно.

Редактор
Ц. О. ОЧИРО...

Манай адрес, телефонууд

АДРЕС ОБЪЕДИНЕННОЙ РЕДАКЦИИ: гор. Улан-У... улица Ленина, 35. Телефоны: редактора —23-67, зам. ред... тора —38-42, зам. редактора —35-84, секретариата —27-3... отделов: сельскохозяйственного производства и партийн... жизни —47-59, 35-14, промышленного производства и парти... ной жизни —48-89, 33-61, корректорская —35-95.

Улица ЛЕНИНА, 26. Телефоны отделов: идеологическ... —24-74, советского строительства и быта —34-93, рабсел... ров и писем —25—41, 38-30, информации —32-74 и пер... дов —34-05.

гор. Улан-Удэ, типография Министерства культуры Бурятской АССР.

Н00587. Зак. № 6431.